

MI Verenigingsmonitor gemeente Enschede 2022

Rens Cremers
Janine van Kalmthout

 mulier instituut

Inhoudsopgave

1.	<u>Inleiding</u>	3
2.	<u>Organisatiekracht</u>	4
	1. <u>Accommodatie</u>	6
	2. <u>Beleid</u>	7
	3. <u>Financiën</u>	12
	4. <u>Leden</u>	13
	5. <u>Kader</u>	15
3.	<u>Maatschappelijke oriëntatie</u>	16
	1. <u>Samenwerking</u>	18
	2. <u>Sportakkoord & verenigingsondersteuning</u>	20
	3. <u>Aanbod</u>	22
	4. <u>Maatschappelijke betrokkenheid</u>	23
	5. <u>Gezondheid</u>	24
	6. <u>Doelgroepen & inclusie</u>	26
4.	<u>Vitaliteit</u>	29
5.	<u>Conclusies</u>	30
6.	<u>Aanbevelingen</u>	31
7.	<u>Bijlagen</u>	
	1. <u>Responsoverzicht</u>	32
	2. <u>Methodiek</u>	33

1. Inleiding

De doelstelling van dit verenigingsonderzoek is om de vitaliteit van de sportverenigingen in de gemeente Enschede in kaart te brengen, zodat de gemeente op lange termijn een duurzaam beleid voor sportverenigingen kan voeren. Met de MI Verenigingsmonitor wordt inzichtelijk gemaakt hoe sportverenigingen een bijdrage kunnen leveren aan de uitvoering van het lokale sportbeleid in Enschede. De monitor geeft de gemeente inzicht in het functioneren van de sportverenigingen, de maatschappelijke rol die zij (willen) vervullen en eventuele bedreigingen voor hun toekomstbestendigheid.

De resultaten van dit onderzoek worden vergeleken met landelijke cijfers, zodat de situatie van de verenigingen in de gemeente Enschede kan worden afgezet tegen landelijke ontwikkelingen. De resultaten van dit onderzoek kunnen de gemeente helpen bij het maken van keuzes in het ondersteuningsbeleid dat zij voor de sportverenigingen voert.

Onderzoeksopzet

Voor de lokale monitor in de gemeente Enschede is aansluiting gezocht bij de vitaliteitsindex van de landelijke MI Verenigingsmonitor van het Mulier Instituut. In de lokale monitor is aandacht voor deze kernthema's: het ledenbestand, de ervaren knelpunten, de samenwerkingspartners, het beleid, de financiën, het (vrijwilligers)kader en de accommodatie. Deze punten bepalen mede de vitaliteit van de sportverenigingen. Uitgangspunt is het basismodel vitale sportclubs (Lucassen & Van Kalmthout (Reds.), 2015). Deze vitaliteit bestaat uit de organisatiekracht en de maatschappelijke oriëntatie van de verenigingen.

De vragenlijst is afgenomen in de vorm van een webenquête. De gemeente heeft in samenwerking met het Mulier Instituut in totaal 126 sportverenigingen in de gemeente Enschede voor dit onderzoek

uitgenodigd. De dataverzameling vond plaats van 9 maart t/m 25 april 2022. In de vragenlijst is een aantal vragen opgenomen om een indruk te krijgen van de mate waarin de sluiting van de verenigingen vanwege het coronavirus in de afgelopen twee jaar van invloed is geweest op de organisatie van de sportvereniging en de mogelijke doorwerking daarvan op de vitaliteit van de verenigingen. Daarnaast heeft de gemeente Enschede een aantal vragen aan de vragenlijst toegevoegd, onder andere over verenigingsondersteuning, gezondheid en het bereiken van verschillende doelgroepen.

Van 74 sportverenigingen zijn de resultaten geanalyseerd, een nettorespons van 59 procent. Op basis van het type sport (binnen/buiten) en de grootte van de vereniging vormt de responsgroep een redelijke afspiegeling van alle sportverenigingen in de gemeente Enschede (zie bijlage 1). De kleine en binnensportverenigingen zijn enigszins ondervertegenwoordigd.

Leeswijzer

In deze rapportage wordt de vitaliteit van de sportverenigingen in de gemeente Enschede beschreven. Dit wordt gedaan door eerst de organisatiekracht en vervolgens de maatschappelijke oriëntatie van de verenigingen te beschrijven. Daarna wordt aan de hand van de organisatiekracht en de maatschappelijke oriëntatie een totaalbeeld van de vitaliteit van de verenigingen in de gemeente Enschede geschetst. De rapportage eindigt met enkele conclusies en aanbevelingen die voortvloeien uit het onderzoek.

2. Organisatiekracht

De organisatiekracht van de sportvereniging is gedefinieerd als de mate waarin de vereniging in staat is haar sportaanbod voor de (potentiële) leden te organiseren. Deze index bestaat uit vijf criteria: leden, kader, accommodatie, financiën en beleid. De score per criterium wordt ingedeeld in onvoldoende, matig, voldoende of goed. De scores op alle criteria bepalen samen de uiteindelijke organisatiekracht van de vereniging. Zie bijlage 2 voor meer uitleg over de methode.

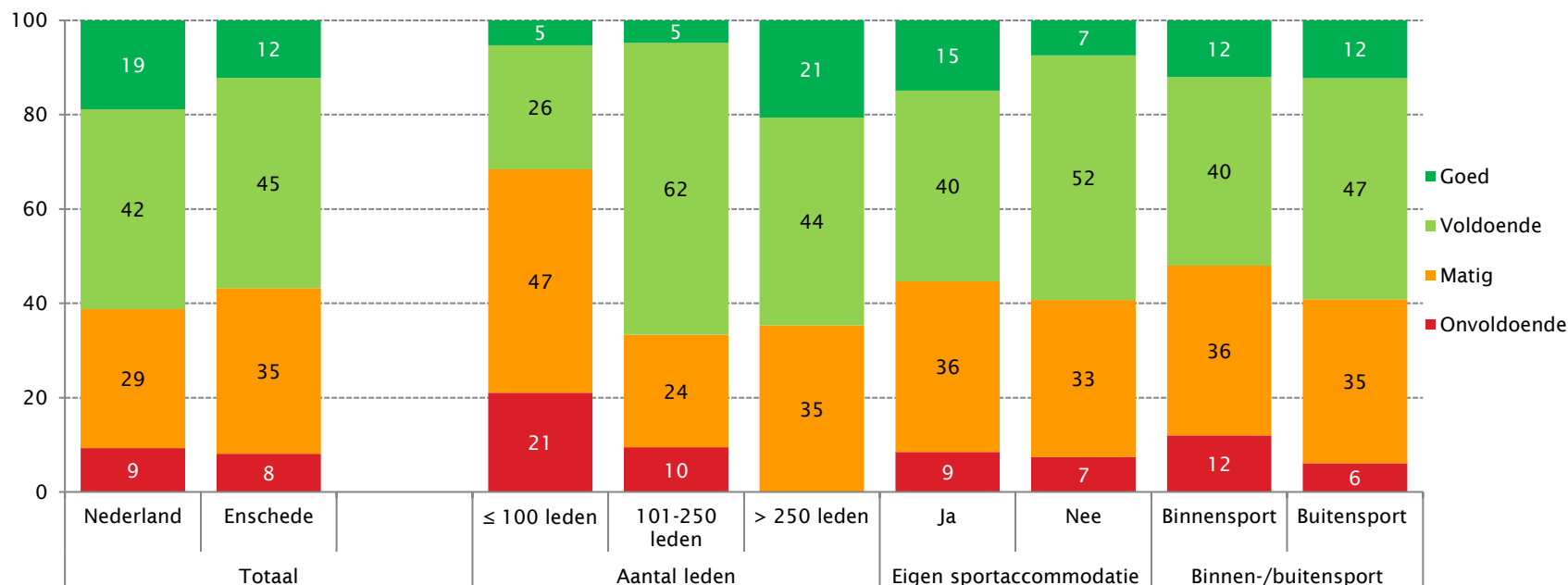
Organisatiekracht bij vier op de tien sportverenigingen zorgelijk

Bijna zes op de tien verenigingen in de gemeente Enschede scoren 'voldoende' tot 'goed' op de index organisatiekracht (57%, figuur 2.1).

Deze verenigingen zijn in staat het sportaanbod voor de (potentiële) leden te organiseren. In vergelijking met het landelijke beeld beschikt een vergelijkbaar deel van de verenigingen in de gemeente Enschede over voldoende organisatiekracht: in heel Nederland scoort 61 procent van de verenigingen voldoende tot goed.

Ruim vier op de tien verenigingen in Enschede hebben moeite met het organiseren van hun sportaanbod (43%). Met name kleine verenigingen (68%) en in mindere mate binnensportverenigingen (48%) hebben moeite om het sportaanbod te organiseren.

Figuur 2.1 Organisatiekracht sportverenigingen gemeente Enschede (% verenigingen, n=74)

Accommodatie en kader aandachtspunten in gemeente Enschede

Op het gebied van organisatiekracht wordt in de gemeente Enschede de hoogste score op het criterium leden behaald (figuur 2.2). De meerderheid van de verenigingen (82%) scoort voldoende tot goed op dit criterium. Landelijk is dit bij 71 procent van de verenigingen het geval.

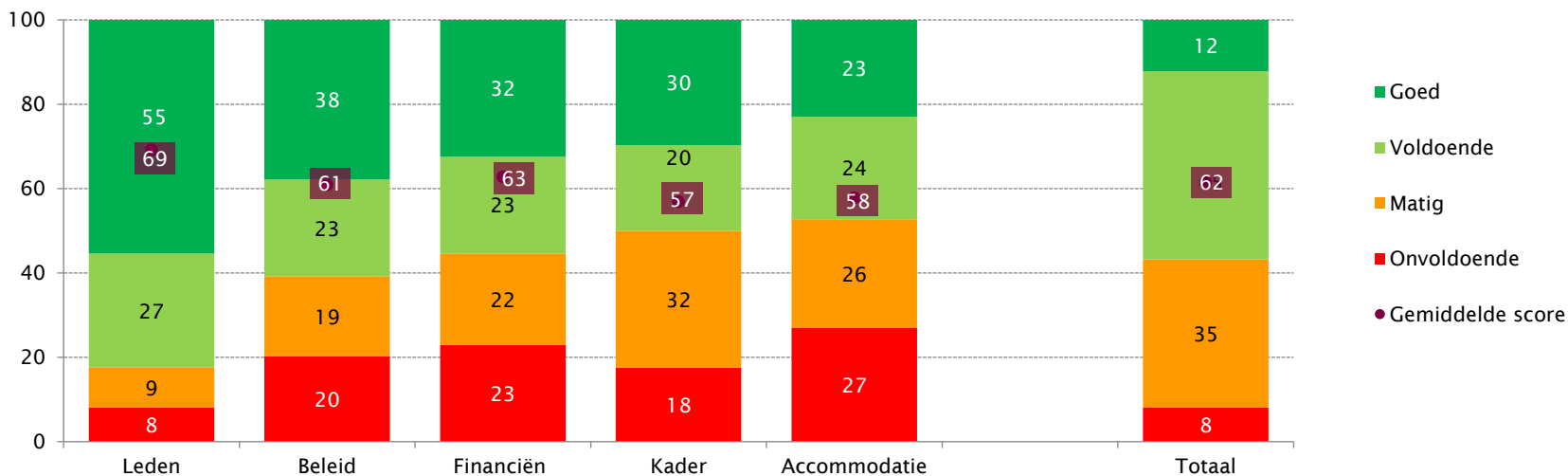
De verenigingen in Enschede scoren het laagst op de criteria accommodatie en kader. Een kwart (27%) van de verenigingen scoort onvoldoende op het criterium accommodatie en nog eens een kwart scoort matig (26%). In vergelijking met de landelijke cijfers (14% matig en 17% onvoldoende) scoren verenigingen in de gemeente Enschede vaker matig of onvoldoende op het criterium accommodatie. Verenigingen zonder eigen accommodatie (41%) scoren vaker onvoldoende dan verenigingen met een

eigen accommodatie (19%).

Het criterium kader vormt een tweede aandachtspunt voor verenigingen in Enschede: de helft van de verenigingen scoort hierop onvoldoende of matig. Landelijk is dat bij 36 procent van de verenigingen het geval. In Enschede scoren verenigingen met een eigen accommodatie (60%) vaker matig of onvoldoende dan verenigingen zonder eigen accommodatie (33%).

Hoewel een deel van de verenigingen aangeeft dat corona nadelige gevolgen heeft op het gebied van leden, kader, financiën en/of maatschappelijke activiteit, denken vrijwel alle verenigingen de gevolgen van de coronacrisis te overleven. Eén vereniging denkt deze niet te overleven en geeft aan op het punt van omvallen te staan.

Figuur 2.2 Verdeling scores op criteria van organisatiekracht (% verenigingen, n=74)

2.1 Accommodatie

Meer dan de helft van de deelnemende sportverenigingen in de gemeente Enschede (54%) beschikt over een eigen sportaccommodatie en kantine; 9 procent heeft alleen een eigen sportaccommodatie, 7 procent alleen een kantine (niet in figuur). Drie op de tien hebben geen eigen sportaccommodatie of -complex en eigen kantine.

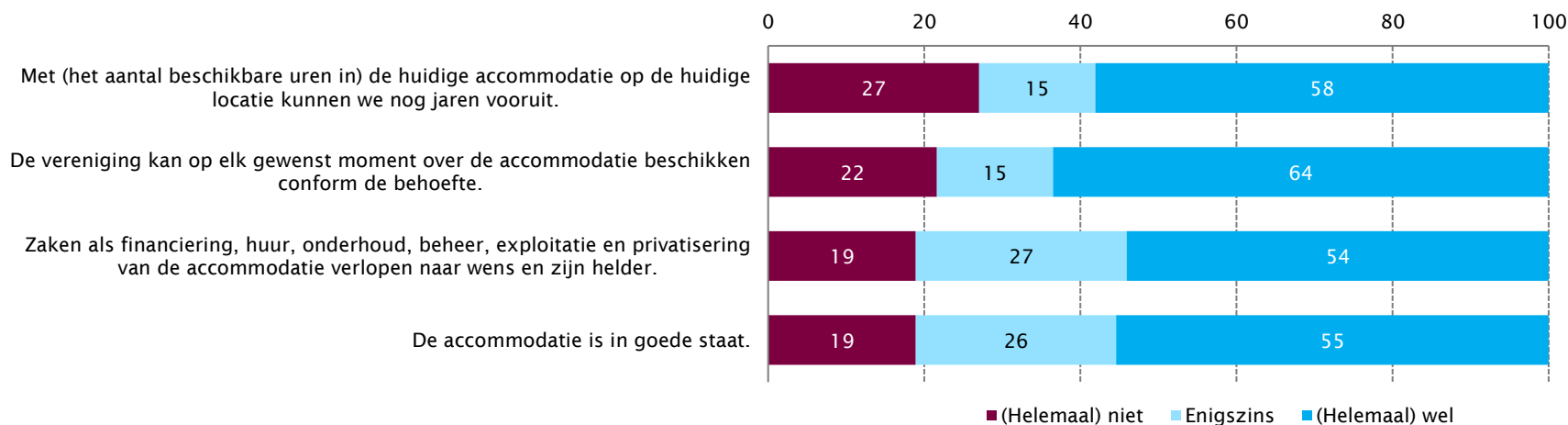
Zorgen over beschikbaarheid accommodatie

De verenigingen in de gemeente Enschede zijn over het algemeen tevreden over de accommodatie waar zij gebruik van maken. Zes op de tien verenigingen in Enschede geven aan dat ze met de beschikbaarheid in de huidige accommodatie op de huidige locatie nog jaren vooruit kunnen. Een kwart van de verenigingen vindt dat niet (27%, figuur 2.3).

Voorals buitensportverenigingen (24%) geven aan dat de accommodatie niet in goede staat verkeert en dat zaken zoals financiering, huur en beheer niet altijd naar wens verlopen (24%, niet in figuur).

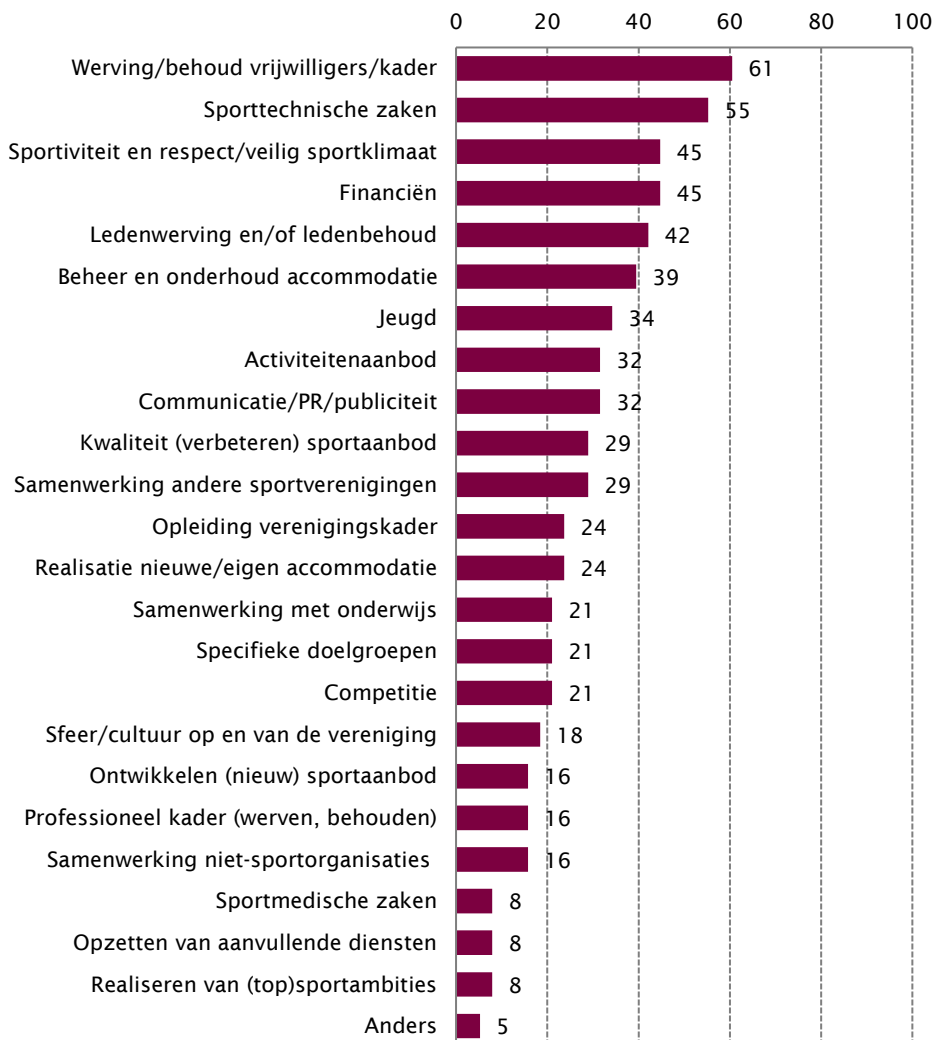
Kleine verenigingen (42%) en binnensportverenigingen (32%) geven het vaakst aan dat ze de accommodatie niet conform de behoefte kunnen gebruiken.

Figuur 2.3 Stellingen over onderhoud en staat accommodatie, volgens verenigingen in Enschede (% verenigingen, n=74)

2.2 Beleid

Figuur 2.4 Onderwerpen beleidsplannen afgelopen vier jaar (% verenigingen dat plannen op papier heeft, meerdere antwoorden mogelijk, n=38)

Helft verenigingen werkt planmatig

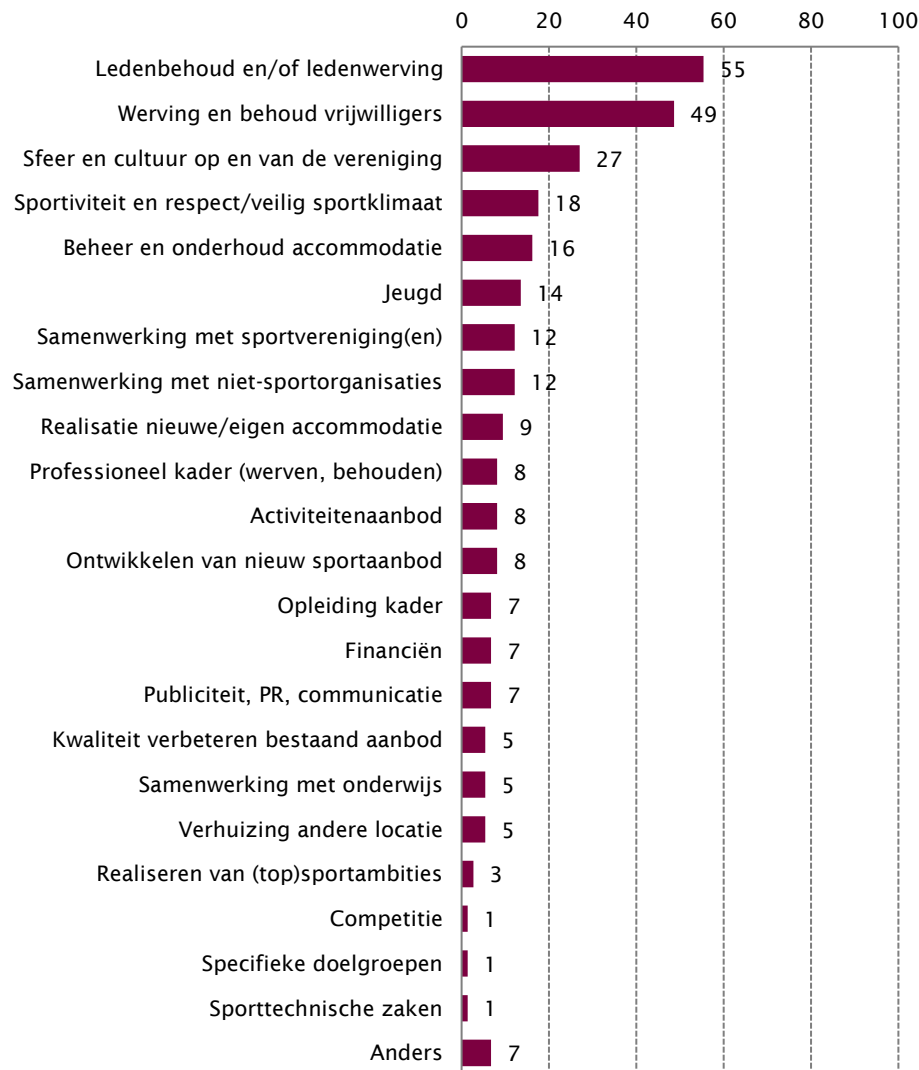
De helft van de verenigingen in de gemeente Enschede (51%) heeft in de afgelopen vier jaar nieuwe voornemens of plannen op papier gezet voor het functioneren van de vereniging (niet in figuur). Dit is iets meer dan landelijk (46%). Met name de grote verenigingen (>250 leden) en de buitensportverenigingen werken met beleidsplannen.

Kader, sporttechnische zaken en leden belangrijkste onderwerpen

Voor verenigingen die met beleidsplannen werken, zijn werving en behoud van vrijwilligers en/of verenigingskader (61%), sporttechnische zaken (55%), sportiviteit en respect (45%) en financiën (45%) de belangrijkste thema's (figuur 2.4). Landelijk zijn werving en behoud van leden en vrijwilligers de belangrijkste thema's in beleidsplannen, naast financiën en sporttechnische zaken.

Sportmedische zaken, het opzetten van aanvullende diensten en het realiseren van topsportambities zijn de afgelopen vier jaar nauwelijks in het beleid van verenigingen opgenomen.

Figuur 2.5 Speerpunten voor komend jaar (% verenigingen, meerdere antwoorden mogelijk, n=74)

Leden belangrijkste focuspunt komend jaar

Behoud en werving van leden is komend jaar het belangrijkste thema waar bestuursleden zich voor willen inzetten: bij meer dan de helft van de verenigingen in de gemeente Enschede staat dit thema het komende jaar op de agenda (55%, figuur 2.5).

Het werven en behouden van vrijwilligers heeft bij bijna de helft van de verenigingen in de gemeente Enschede (49%) komend jaar de aandacht.

De beleidsmatige inzet op topsportambities, competitie, aandacht voor specifieke groepen en sportmedische zaken is beperkt bij verenigingen in de gemeente Enschede. Geen enkele vereniging zet in op sportmedische zaken of op de opzet van aanvullende diensten.

De speerpunten voor komend jaar komen aardig overeen met de onderwerpen in de beleidsplannen van verenigingen. De nadruk ligt op de korte en langere termijn op werving en behoud van vrijwilligers en leden en op sportiviteit en respect. Sporttechnische zaken en financiën worden vaak genoemd in beleidsplannen, maar zijn nauwelijks een speerpunt voor het komende jaar.

Kwart verenigingen ervaart bedreiging in voortbestaan

Alle bevraagde verenigingen in de gemeente Enschede geven aan in meer of mindere mate ten minste één probleem te ervaren. Een derde (34%) geeft aan enkele kleine problemen te ervaren. Twee derde (66%) van de verenigingen ervaart ten minste één thema als een (zeer) groot probleem, waarvan de helft aangeeft twee of meerdere (zeer) grote problemen te ervaren (niet in figuur). Een kwart van de verenigingen geeft aan dat het zeer grote probleem (of meerdere problemen) een bedreiging vormt voor hun voortbestaan.

Meeste zorgen over ontwikkeling vrijwilligersaantal

Ruim vier op de tien verenigingen ervaren de ontwikkeling van het aantal vrijwilligers als een (zeer) groot probleem. Eén op de tien geeft aan hier geen probleem te ervaren (figuur 2.6). Ook de ontwikkeling van het aantal trainers (22%) en het aantal leden (19%) wordt vaak als (zeer) groot probleem ervaren. Financiën en een veranderende samenstelling van de bevolking in de regio worden minder vaak als een (groot) probleem ervaren.

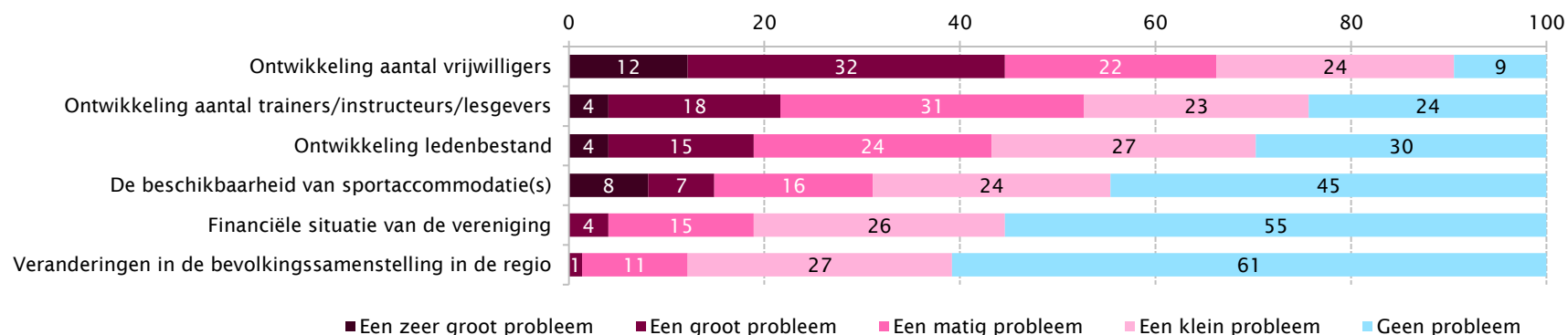
Verenigingen die zeer grote problemen ervaren met de ontwikkeling van het aantal vrijwilligers en/of de beschikbaarheid van de sportaccommodatie(s) geven bijna allemaal aan dat die ontwikkeling het voortbestaan van hun vereniging bedreigt.

Verschillen tussen scores en ervaren problemen

De knelpunten die de verenigingen in de gemeente Enschede ervaren, komen deels overeen met de speerpunten en beleidsplannen die worden opgesteld op het gebied van ledenbehoud en/of -werving en de werving van vrijwilligers/verenigingskader.

Opvallend is dat de verenigingen in Enschede goed scoren op het organisatiecriterium leden (figuur 2.2.), ondanks dat dit voor twee vijfde van de verenigingen een (zeer) groot probleem is. Op het criterium accommodatie scoren verenigingen in Enschede relatief laag (figuur 2.2.). Dit wordt door 15 procent van de verenigingen als een (zeer) groot probleem ervaren en krijgt niet bijzonder veel beleidsaandacht (figuur 2.5).

Figuur 2.6 Mate waarin thema's een probleem vormen voor verenigingen (% verenigingen, n=74)

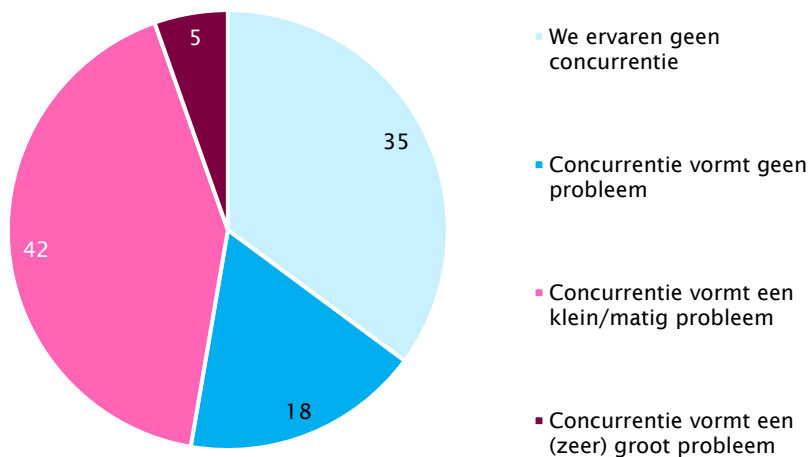
Twee derde verenigingen ervaart concurrentie

Twee op de drie verenigingen in de gemeente Enschede geven aan dat zij van een of meerdere partijen concurrentie ervaren (65%). Voor bijna de helft van de verenigingen vormt concurrentie een probleem (figuur 2.7).

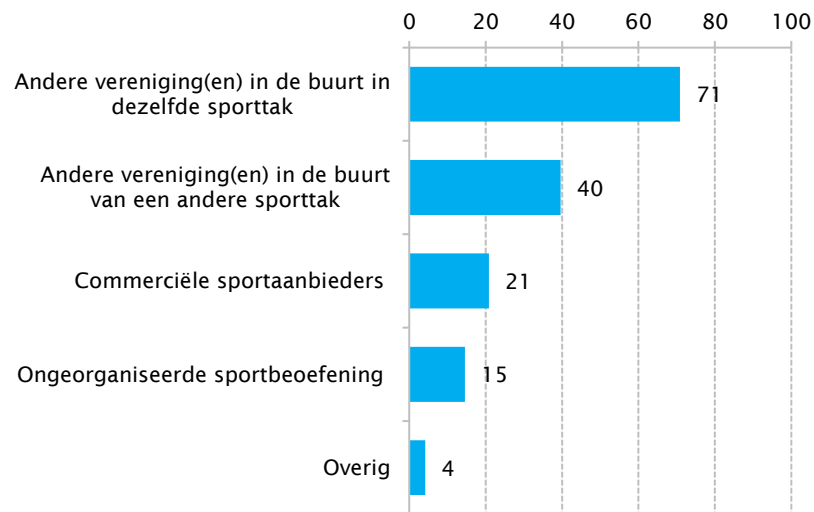
Andere sportverenigingen grootste concurrent

Van de verenigingen die concurrentie ervaren geven zeven op de tien aan dat zij deze ervaren van andere sportverenigingen in de buurt die dezelfde sporttak aanbieden (71%, figuur 2.8). Ook sportverenigingen in de buurt die een andere tak van sport aanbieden vormen regelmatig een concurrent (40%).

Figuur 2.7 Mate waarin verenigingen concurrentie ervaren (n=74)

Figuur 2.8 Partijen waarvan verenigingen concurrentie ervaren (exclusief verenigingen die geen concurrentie ervaren; n=48)

Verenigingen positief over interne samenwerking

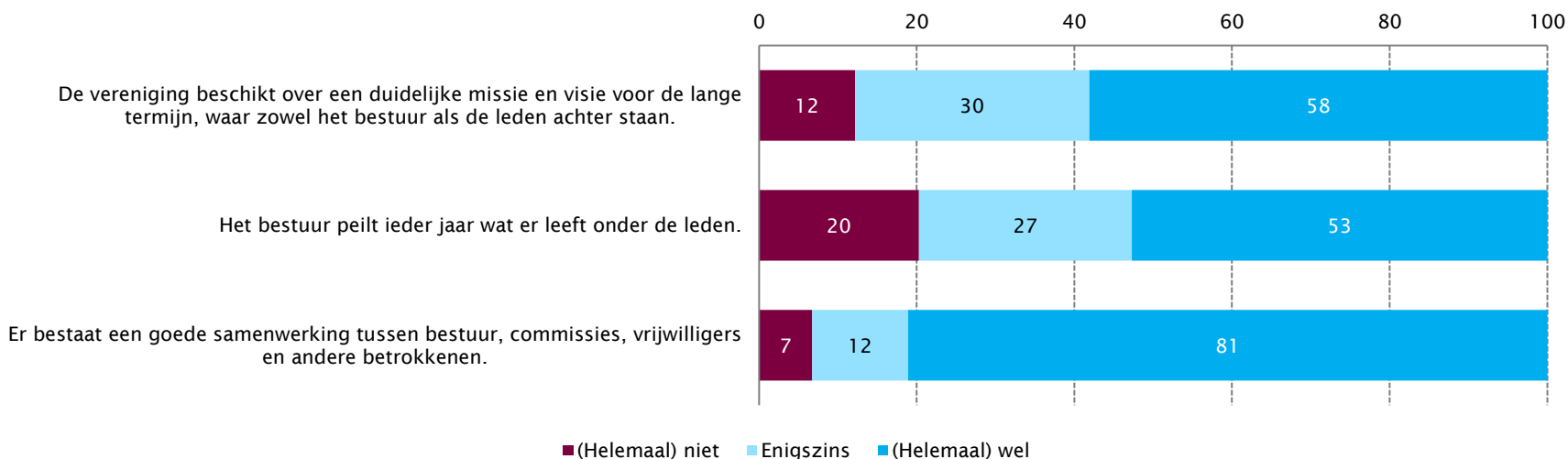
De samenwerking binnen de verenigingen in de gemeente Enschede wordt gewaardeerd. Acht op de tien verenigingen vinden dat sprake is van een goede samenwerking tussen bestuur, commissies, vrijwilligers en andere betrokkenen (81%, figuur 2.9).

Bij de meerderheid van de sportverenigingen in Enschede blijken de bestuurders in goed contact te staan met de leden van hun vereniging. De helft van de verenigingen geeft aan ieder jaar hun leden te bevragen over wat er bij hen leeft (53%); een kwart doet dit enigszins (27%). Dat is vergelijkbaar met landelijk (resp. 56% en 32%).

Meer dan helft verenigingen heeft missie en visie

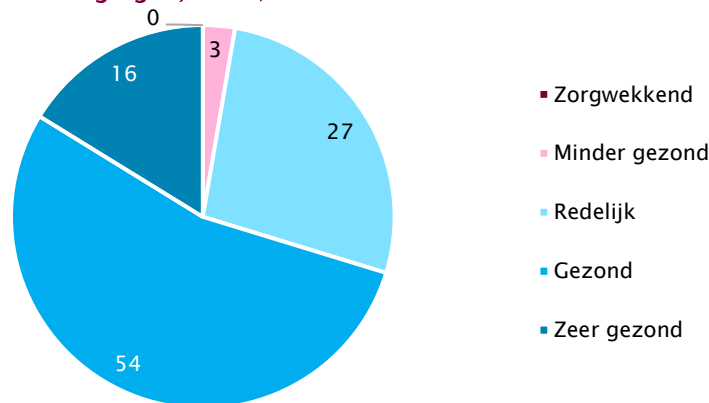
Zes op de tien verenigingen (58%) in de gemeente Enschede geven aan over een duidelijke missie en visie voor de lange termijn te beschikken waar zowel het bestuur als de leden achter staan (figuur 2.9). Dit is vergelijkbaar met het landelijke percentage (55%). Met name binnensportverenigingen (72%) en grote verenigingen (71%) in Enschede beschikken over een duidelijke missie en visie.

Figuur 2.9 Stellingen over visie en interne samenwerking (% verenigingen, n=74)

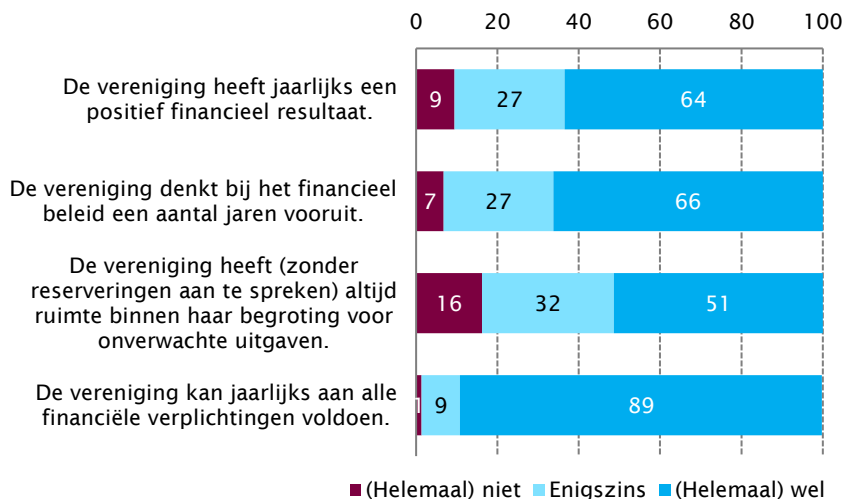

2.3 Financiën

Figuur 2.10 Eigen inschatting financiële positie van verenigingen (% verenigingen, n=74)

Figuur 2.11 Stellingen over financiën (% verenigingen, n=74)

Ruim drie kwart verenigingen financieel gezond

Een kwart van de verenigingen in Enschede scoort onvoldoende op het criterium financiën (23%, figuur 2.2). Zeven op de tien verenigingen omschrijven hun financiële positie als (zeer) gezond (70%, figuur 2.10; landelijk 72%). 3 procent noemt de financiële positie minder gezond; geen enkele vereniging ziet deze als zorgwekkend.

Vier op de tien verenigingen geven aan dat de coronacrisis een (zeer) negatieve invloed op de financiële situatie heeft (39%, niet in figuur). Dit geldt met name voor kleine verenigingen (53%). Bij één op de tien heeft de coronacrisis een positieve invloed op de financiën (10%).

Voor drie kwart van de verenigingen komt tussen de 0 en 15 procent van de inkomsten uit gemeentelijke sportsubsidie (73%). Bij één op de vijf is dat tussen de 16 en 30 procent (niet in figuur). Slechts 4 procent geeft aan dat de inkomsten voor meer dan 30 procent uit deze subsidie bestaan.

Meeste verenigingen denken financieel vooruit

De meeste verenigingen (93%) geven aan bij het financieel beleid (enigszins) een aantal jaren vooruit te denken (figuur 2.11). 9 procent van de verenigingen heeft jaarlijks geen positief financieel resultaat. Dit is vergelijkbaar met het landelijke cijfer (11%). De meeste verenigingen (89%) kunnen jaarlijks aan hun financiële verplichtingen voldoen.

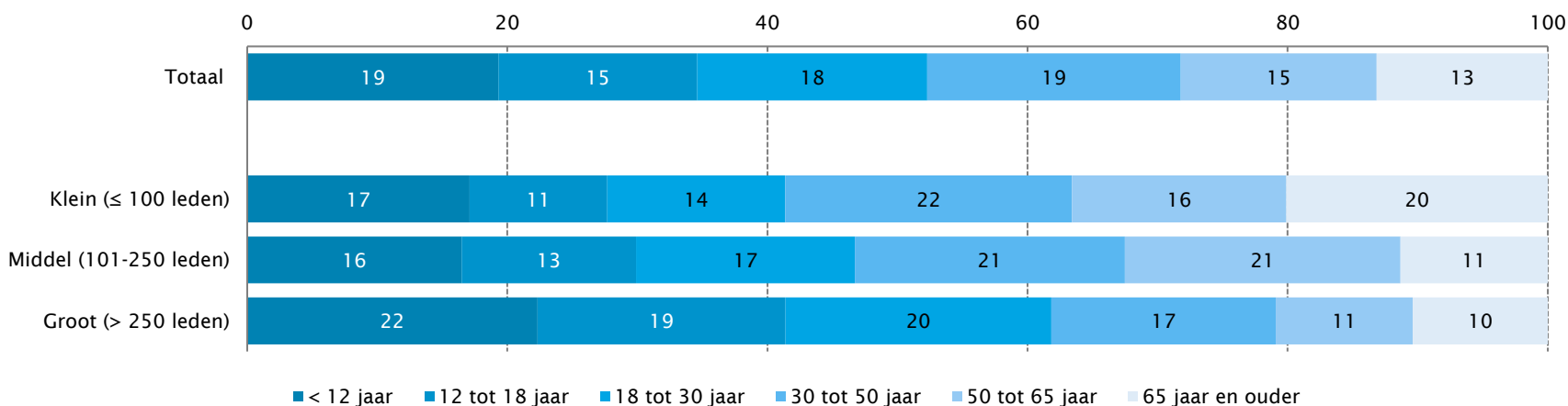
2.4 Leden

Bij drie kwart van de verenigingen in de gemeente Enschede nemen leden deel aan een officiële competitie (74%, niet in figuur). Bij acht op de tien verenigingen zijn jeugdleden actief (80%).

Meeste jeugdleden bij grote clubs

19 procent van het ledenbestand van verenigingen in de gemeente Enschede bestaat uit jeugdleden (< 12 jaar, figuur 2.12). Grote verenigingen hebben in verhouding een groter aandeel jeugdleden (22%) dan middelgrote (16%) en kleine verenigingen (17%). Gemiddeld bestaat 13 procent van het ledenbestand van de verenigingen uit leden van 65 jaar en ouder. Bij kleine verenigingen ligt dit percentage relatief hoog (20%).

Figuur 2.12 Opbouw ledenbestand naar leeftijd en verenigingsgrootte (% verenigingen, n=74)

Ledental voor meerderheid clubs geen bedreiging

Hoewel de verenigingen in de gemeente Enschede relatief goed scoren op het criterium leden, vormt voor een kwart van de verenigingen de ontwikkeling van het ledenaantal een bedreiging voor de toekomst van de vereniging (24%, figuur 2.13). Daarmee maken in Enschede procentueel minder verenigingen zich zorgen dan landelijk (38%). Verenigingen zien de ontwikkeling van het ledental met name als een bedreiging op de langere termijn (over twee of meer jaar). Drie verenigingen maken zich zorgen over de ontwikkeling voor het komende jaar.

Bij ruim vier op de tien verenigingen had de coronacrisis een (zeer) negatieve invloed op de ledenontwikkeling (46%), met name bij binnensportverenigingen (72%). Een derde van de verenigingen zag hun ledenaantal in de afgelopen twee jaar (sterk) dalen (33%, figuur 2.14). Dit is minder dan landelijk (40%). Bij vier op de tien verenigingen is het ledenaantal gestegen (42%). Kleine- (53%) en binnensportverenigingen (52%) zagen hun ledental relatief vaak dalen, terwijl grote (53%) en

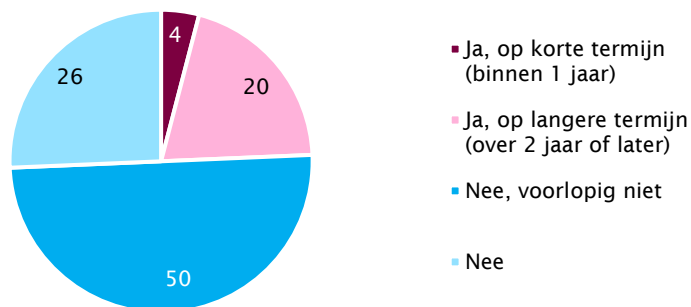
buitensportverenigingen (49%) juist te maken hadden met een ledenstijging.

Het totale aantal aanmeldingen van nieuwe leden lag in de gemeente Enschede hoger dan het aantal afmeldingen (niet in figuur). De helft van de verenigingen verwacht komend jaar geen veranderingen in het ledenaantal (49%, figuur 2.14). Slechts een klein aantal verwacht een (verdere) daling (10%). In vergelijking met de landelijke cijfers (26%) verwachten minder verenigingen in Enschede een ledendaling.

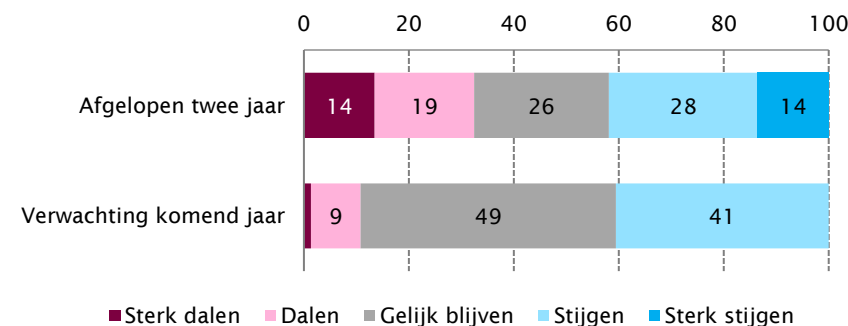
Beperkte strategische inzet voor gewenste ledengroei

85 procent van de verenigingen in de gemeente Enschede (niet in figuur) geeft aan voor 2022 een groeiambitie te hebben. Een derde van de verenigingen (35%) wil die ambitie realiseren door nieuwe leden te werven; 20 procent van de verenigingen focust daarvoor op het behoud van leden. Drie op de tien verenigingen (30%) willen wel groeien, maar hanteren hiervoor geen speciale strategie.

Figuur 2.13 Ontwikkeling ledenaantal als bedreiging voor de toekomst van de organisatie (% verenigingen, n=74)

Figuur 2.14 Ledenontwikkeling in de afgelopen twee jaar en de verwachting voor het komende jaar (% verenigingen, n=74)

2.5 Kader

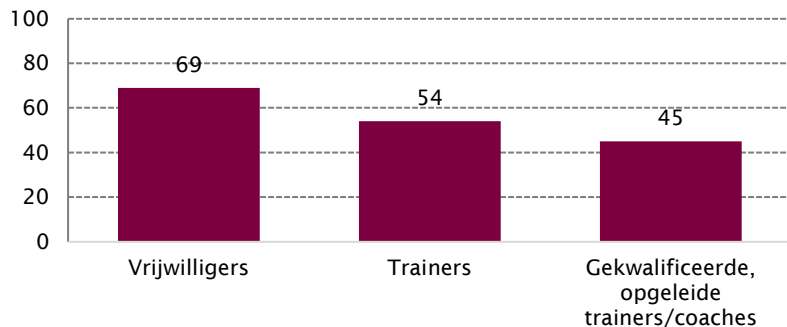
Bijna helft verenigingen heeft gebrek aan trainers

Ruim vier op de tien verenigingen beschikken over betaalde medewerkers (44%, niet in figuur). 54 procent beschikt over voldoende trainers (instructeurs, docenten, leraren; figuur 2.15). Dit is vergelijkbaar met het landelijke percentage (58%).

Gemiddeld geven de verenigingen in de gemeente Enschede aan over 42 vrijwilligers te beschikken. Zeven op de tien verenigingen geven aan over voldoende vrijwilligers te beschikken (figuur 2.15). Dit is minder dan landelijk (85%). Bij de helft van de verenigingen heeft de coronacrisis een negatieve impact gehad op het aantal vrijwilligers (53%, niet in figuur).

Ruim de helft van de verenigingen in Enschede geeft aan over voldoende vrijwilligers te beschikken, maar ook nog op zoek te zijn naar nieuwe vrijwilligers (53%, niet in figuur).

Figuur 2.15 Verenigingen met voldoende vrijwilligers, trainers (n=74) en/of gekwalificeerde trainers (n=36) (% verenigingen)

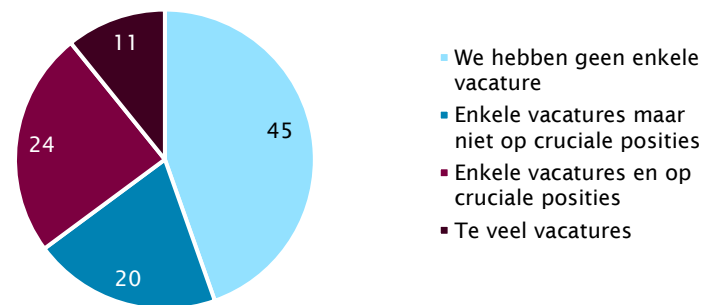
Kwart verenigingen heeft vacatures op cruciale posities

De helft van de verenigingen (55%) geeft aan vacatures voor betaalde medewerkers en vrijwilligers te hebben (figuur 2.16). Een derde van de verenigingen heeft vacatures op cruciale posities. De vacatures voor vrijwilligers zijn voor bestuur (67%), organisatie van evenementen (64%), bar-/kantinedienst (56%), beheer (54%) of arbitrage/jurering (54%; allemaal niet in figuur). Betaalde medewerkers worden gezocht voor training en lesgeven.

Nauwelijks plannen voor behoud/werving vrijwilligers

12 procent van de verenigingen heeft voor werving en behoud van vrijwilligers een actueel plan op papier en voert dat uit (niet in figuur); 34 procent heeft een plan in ontwikkeling. De helft van de verenigingen heeft op dit moment geen actueel plan (50%). 16 procent van de verenigingen heeft geen taakomschrijving voor de kaderfuncties. Vier op de tien verenigingen hebben taakomschrijvingen voor vrijwel alle functies (39%).

Figuur 2.16 Vacatures voor betaalde medewerkers en vrijwilligers (% verenigingen, n=74)

3. Maatschappelijke oriëntatie

Om meer inzicht te krijgen in de bredere maatschappelijke oriëntatie van sportverenigingen buiten het aanbieden van regulier sportaanbod is de index maatschappelijke oriëntatie ontwikkeld. Deze index bestaat uit twee criteria: maatschappelijke activiteit en maatschappelijke intentie.

Maatschappelijke activiteit staat voor de mate waarin verenigingen actief een maatschappelijke rol vervullen en maatschappelijke intentie staat voor de houding van verenigingen ten opzichte van een actieve bredere maatschappelijke rol.

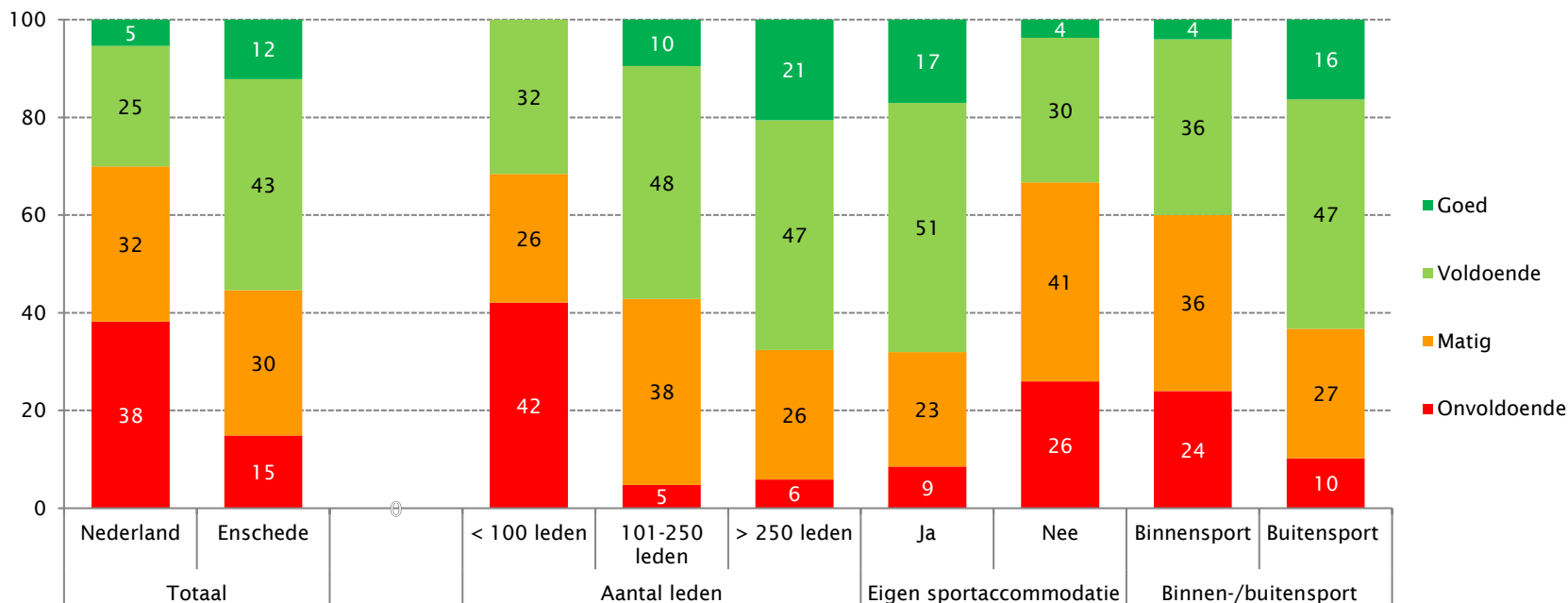
De score per criterium wordt ingedeeld in onvoldoende, matig, voldoende of goed. De scores van de twee criteria bepalen de mate van brede

maatschappelijke oriëntatie van een vereniging. Zie bijlage 2 voor meer uitleg over de methode.

Maatschappelijke oriëntatie groter dan landelijk

In Enschede scoort ruim de helft van de verenigingen voldoende of goed op maatschappelijke oriëntatie (55%). Dat is hoger dan landelijk (30%). Grotere verenigingen, verenigingen met een eigen accommodatie en buitensportverenigingen zijn het sterkst maatschappelijk georiënteerd. 15 procent van de verenigingen in Enschede scoort onvoldoende op de index maatschappelijke oriëntatie (figuur 3.1). Dit is minder dan landelijk (38%).

Figuur 3.1 Maatschappelijke oriëntatie van sportverenigingen (% verenigingen, n=74)

Helpt verenigingen maatschappelijk actief

De helft van de verenigingen in de gemeente Enschede blijkt, volgens de criteria, voldoende/goed maatschappelijk actief (figuur 3.2); landelijk is dit 36 procent. Twee op de tien (19%) scoren onvoldoende op het criterium maatschappelijke activiteit; landelijk is dit 33 procent. Deze verenigingen zijn niet of nauwelijks actief in het uitvoeren van maatschappelijke activiteiten. Zich oriënteren op de maatschappij is voor verenigingen vaak lastiger dan hun eigen organisatie op peil houden. Zeker door de gevolgen van de Covid-19-crisis ligt de focus van verenigingen veelal bij hun eigen aanbod en leden. 78 procent van de verenigingen geeft aan dat corona een negatieve impact heeft gehad op hun aanbod voor niet-leden.

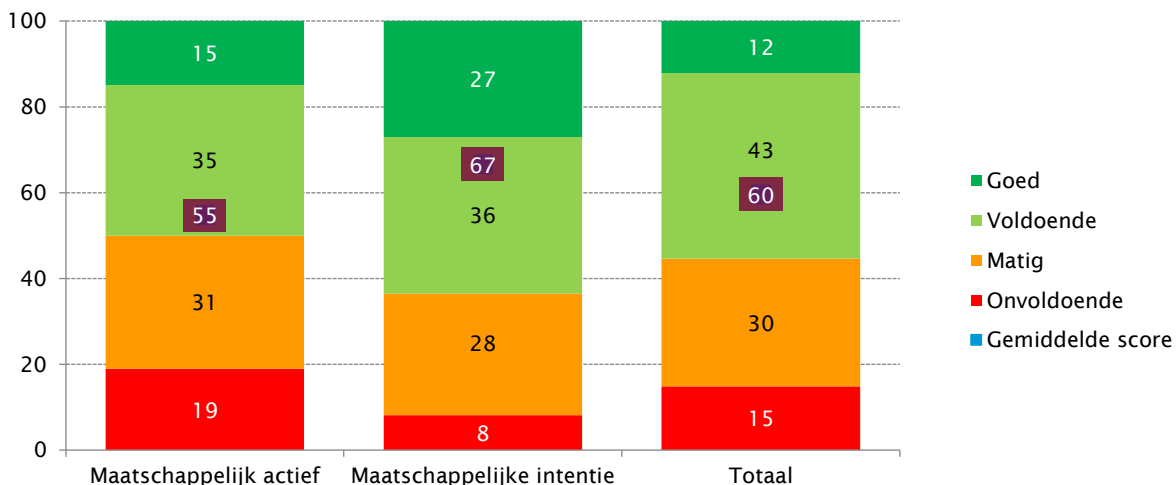
Een aantal verenigingen is matig maatschappelijk actief. Het is raadzaam zich (ook) op deze groep verenigingen te richten, omdat zij met een stimulans relatief gemakkelijk voldoende maatschappelijk actief kunnen

worden. De maatschappelijke oriëntatie van deze verenigingen kan bijvoorbeeld worden vergroot door andere of kwetsbare doelgroepen te betrekken en door de ontwikkeling van sportactiviteiten en/of ander aanbod voor potentiële nieuwe leden.

Maatschappelijke activiteiten zullen naar verwachting toenemen

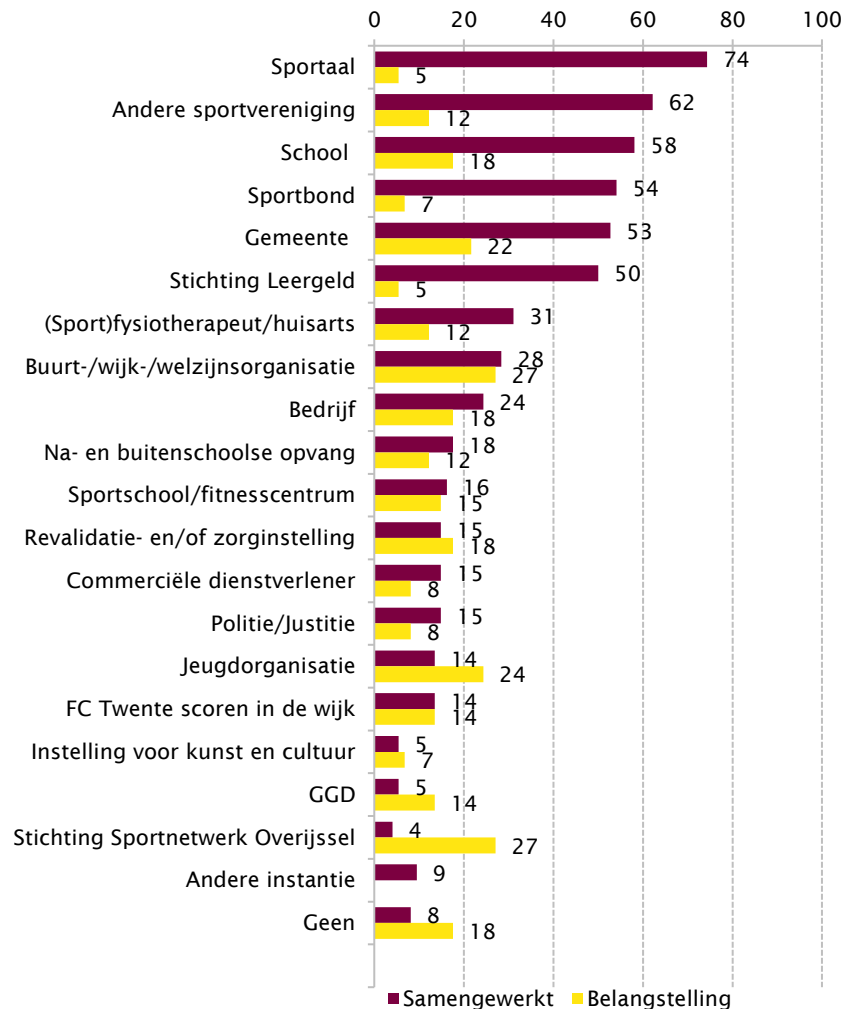
Twee derde van de verenigingen heeft plannen voor activiteiten of een positieve houding tegenover een bredere maatschappelijke oriëntatie voor hun vereniging (63%). Zij scoren voldoende tot goed op het criterium maatschappelijke intentie. De verenigingen in Enschede scoren hoger op dit criterium dan landelijk (34% voldoende/goed). Aangezien een groep verenigingen wel maatschappelijke intenties heeft, maar nog niet actief is, kan deze verenigingen hulp worden geboden om hun intenties om te zetten in daden, zodat de mate van maatschappelijke activiteit toeneemt.

Figuur 3.2 Verdeling scores criteria maatschappelijke oriëntatie (% verenigingen, n=74)

3.1 Samenwerking

Figuur 3.3 Organisaties waar verenigingen het afgelopen jaar mee hebben samengewerkt en waar ze interesse in hebben om mee samen te werken (% verenigingen, meerdere antwoorden mogelijk, n=74)

Sportaal belangrijkste samenwerkingspartner

De meeste sportverenigingen (92%) in de gemeente Enschede hebben het afgelopen jaar met één of meer organisaties samengewerkt (figuur 3.3). Verenigingen werken vooral samen met Sportaal (74%), andere sportverenigingen (62%) of scholen (58%).

De verenigingen in Enschede zijn positief gestemd over hun samenwerkingspartners. Verenigingen willen de samenwerking met de betreffende organisaties meestal behouden en soms intensiveren. Van de 418 samenwerkingen is slechts in twee gevallen sprake van het voornemen deze stop te zetten.

Veel interesse in nieuwe samenwerking met andere partijen

Als een vereniging niet met een bepaalde organisatie samenwerkt, is gevraagd of zij daar in de toekomst mogelijk interesse in heeft. De meeste verenigingen blijken interesse te hebben om hun samenwerkingen te verbreden (82%, figuur 3.3). De partners die het vaakst worden genoemd zijn buurt-, wijk- en/of welzijnsorganisaties (27%), Stichting Sportnetwerk Overijssel (27%) en jeugdorganisaties (24%). Dit biedt mogelijkheden voor het verbreden van de maatschappelijke oriëntatie van sportverenigingen in de gemeente Enschede.

Meerderheid betrokken bij projecten

De meerderheid van de sportverenigingen (57%) is het afgelopen jaar betrokken geweest bij sportprojecten/-functionarissen (figuur 3.4). Drie kwart van de verenigingen geeft aan belangstelling te hebben om deel te nemen aan een project of regeling (74%). De meeste belangstelling bestaat voor Sjors Sportief (38%), sportstimuleringsprojecten (32%) en het Sport-, beweeg- en leefstijlakoord Enschede (31%).

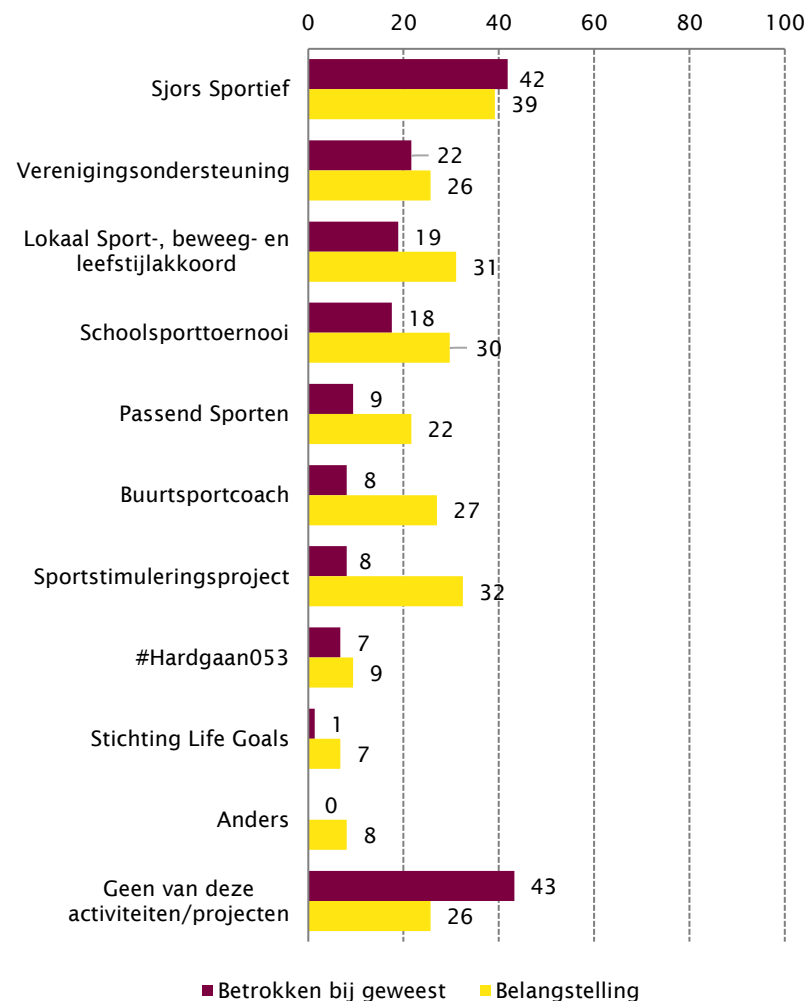
Met name verenigingen met jeugdleden zijn betrokken bij projecten en regelingen. Dat zijn ook de verenigingen die belangstelling hebben om deel te nemen. De verenigingen zonder jeugdleden hebben minder belangstelling om betrokken te raken.

Niet alleen de bereidheid van verenigingen om deel te nemen aan projecten, maar ook het aanbod aan (sport)projecten binnen de gemeente speelt een rol. Hierbij is het zaak dat voldoende projecten worden geïnitieerd en georganiseerd die aansluiten bij de behoefte van verenigingen en dat de mogelijkheid bestaat om bestaande projecten uit te breiden.

Helft biedt voorzieningen voor niet-leden aan

De helft van de verenigingen (47%, niet in figuur) biedt faciliteiten en voorzieningen aan voor niet-leden en andere organisaties. Zij bieden voornamelijk multifunctionele inzet van de sportruimte van de vereniging (40%) en werk-, huiswerk- of vergaderruimtes aan (40%). Een derde van de verenigingen wil in de toekomst hun faciliteiten en voorzieningen aan anderen aanbieden (34%).

Figuur 3.4 Projecten/functionarissen/activiteiten/regelingen waar verenigingen het afgelopen jaar bij betrokken waren (% verenigingen, meerdere antwoorden mogelijk, n=74)

3.2 Sportakkoord & verenigingsondersteuning

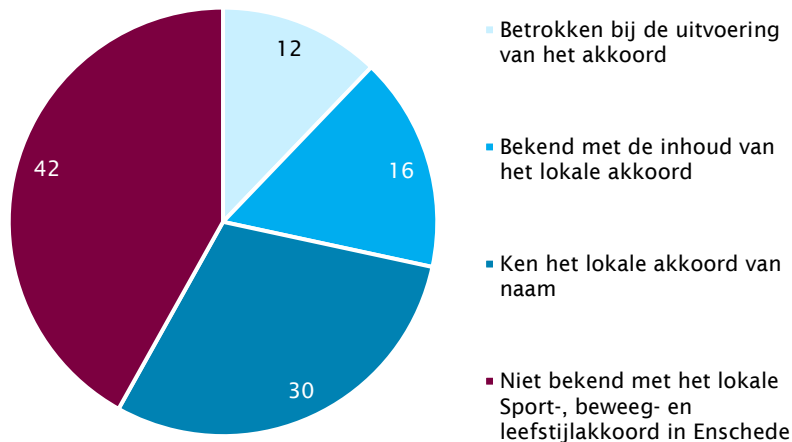
Ruim de helft bekend met Sport-, beweeg- en leefstijlakoord

De meerderheid van de verenigingen is bekend met het Sport-, beweeg- en leefstijlakoord Enschede (58%, figuur 3.5). Vooral kleine verenigingen kennen het akkoord niet (68%, niet in figuur). 12 procent van de verenigingen is betrokken bij de uitvoering ervan. Dit zijn vooral grote verenigingen.

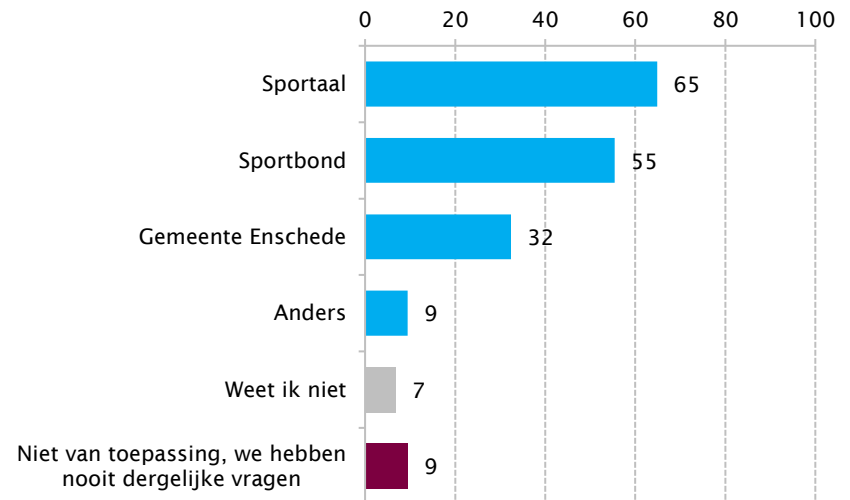
Sportaal belangrijkste aanspreekpunt bij ondersteuningsvragen

Wanneer sportverenigingen ondersteuningsvragen hebben, nemen zij het vaakst contact op met Sportaal (65%, figuur 3.6). Ook de sportbond is een belangrijk aanspreekpunt (55%). Opvallend is dat een kwart van de kleine verenigingen aangeeft nooit dergelijke vragen te hebben (26%, niet in figuur). Vier op de tien sportverenigingen hebben het afgelopen jaar contact gehad met de sportregisseur van Sportaal over verenigingsadvies (14% één keer en 26% meerdere keren).

Figuur 3.5 Mate waarin verenigingen bekend zijn met het Sport-, beweeg- en leefstijlakoord Enschede (% verenigingen, n=74)

Figuur 3.6 Organisaties waarmee verenigingen contact opnemen bij ondersteuningsvragen (% verenigingen, meerdere antwoorden mogelijk, n=74)

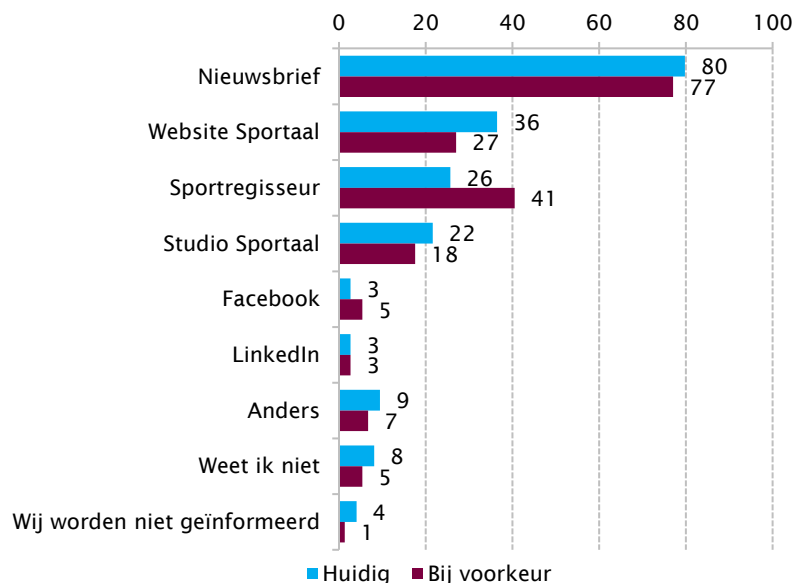
Nieuwsbrief als belangrijkste informatiebron

Sportverenigingen worden het vaakst geïnformeerd over verenigingsondersteuning via de nieuwsbrief van Sportaal (80%, figuur 3.7). Dit is ook verreweg de meest gewenste manier van informeren (77%). Daarnaast wordt twee vijfde van de verenigingen bij voorkeur door de sportregisseur geïnformeerd. Dit zijn met name grote verenigingen en verenigingen met een eigen accommodatie met kantine.

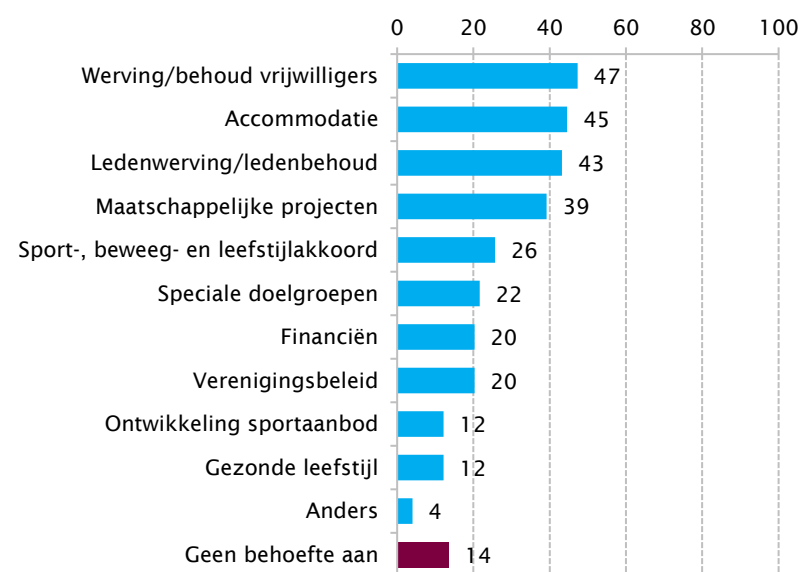
Veel vraag naar ondersteuning vrijwilligersbeleid

Bijna de helft van de verenigingen heeft behoefte aan ondersteuning bij het werven en behouden van vrijwilligers (47%, figuur 3.8). Daarnaast is er veel behoefte aan ondersteuning bij accommodaties (45%) en ledenwerving en -behoud (43%). Onder grote verenigingen is er meer behoefte aan ondersteuning op het gebied van accommodaties (59%). Middelgrote en kleine verenigingen hebben meer ondersteuningsbehoefte op het gebied van ledenwerving en -behoud (resp. 62% en 42%, niet in figuur). De ondersteuningsvraag van verenigingen sluit aan bij de problemen die ze ervaren en de aandachtspunten op basis van organisatiekracht (accommodatie en kader)

Figuur 3.7 Manieren waarop sportverenigingen (bij voorkeur) geïnformeerd worden over verenigingsondersteuning (% verenigingen, meerdere antwoorden mogelijk, n=74)

Figuur 3.8 Thema's waarop behoefte bestaat aan verenigingsondersteuning (% verenigingen, meerdere antwoorden mogelijk, n=74)

3.3 Aanbod

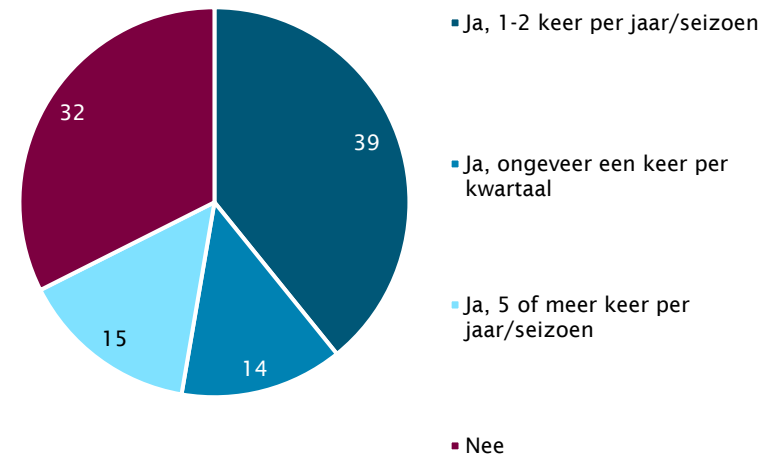
Twee derde verenigingen heeft aanbod voor niet-leden

85 procent van de verenigingen in de gemeente Enschede organiseerde afgelopen jaar naast reguliere activiteiten andere activiteiten voor leden, zoals een kamp, clinic of bingoavond (niet in figuur). Twee derde organiseerde afgelopen jaar aanbod waarbij niet-leden welkom waren (68%, figuur 3.9). Bij vier op de tien verenigingen blijft dit aanbod beperkt tot één of twee keer per jaar/seizoen (39%). Drie kwart van de verenigingen geeft aan dat de coronacrisis hier een (zeer) negatieve invloed op heeft gehad.

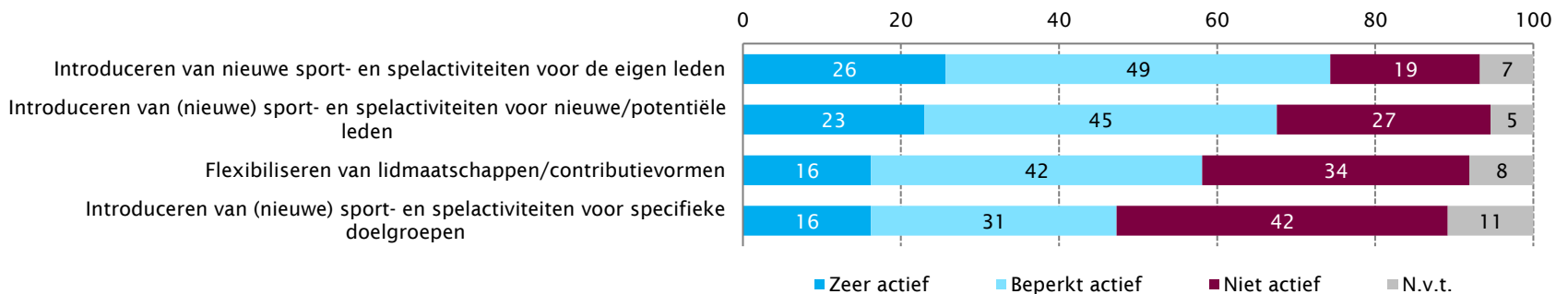
Aandacht voor vernieuwing sport- en spelactiviteiten

Bijna zeven op de tien verenigingen in de gemeente Enschede vernieuwen hun aanbod om nieuwe leden te werven (68%, figuur 3.10), 75 procent introduceert nieuw aanbod voor de eigen leden. Bijna de helft zet zich in voor het ontwikkelen van activiteiten voor specifieke doelgroepen (47%). Dit percentage is vergelijkbaar met het landelijke (43%). Kleine verenigingen in Enschede (26%) zijn hierin minder actief dan middelgrote (43%) en grote (62%) verenigingen.

Figuur 3.9 Organiseren van (sport)activiteiten waarbij deelname openstond voor niet-leden (% verenigingen, n=74)

Figuur 3.10 Aanbieden van activiteiten voor leden, vrijwilligers of bezoekers (% verenigingen, n=74)

3.4 Maatschappelijke betrokkenheid

Meeste activiteiten rondom normen en waarden

De meeste verenigingen in de gemeente Enschede (85%) onderschrijven dat sportverenigingen een maatschappelijke verantwoordelijkheid hebben (niet in figuur). Dit is iets meer dan landelijk (78%).

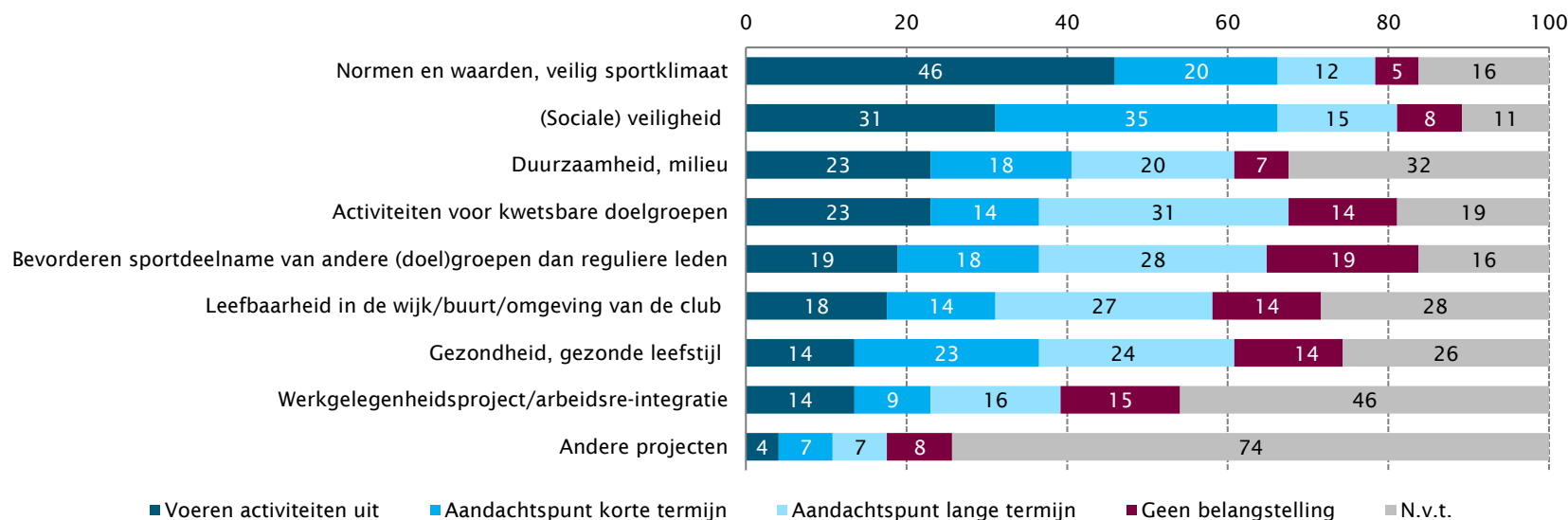
Ondanks dat de verenigingen in Enschede een sterke maatschappelijke functie voelen, zijn zij beperkt actief op het gebied van maatschappelijke thema's (figuur 3.11). Wel zijn deze thema's vaak een aandachtspunt op de korte of lange termijn. Mogelijk kunnen verenigingen gestimuleerd worden deze aandachtspunten om te zetten in activiteiten. De meeste maatschappelijke activiteiten zijn gericht op normen en waarden en een veilig sportklimaat (46%, landelijk 30%), sociale veiligheid (31%, landelijk 30%), duurzaamheid (23%, landelijk 16%) en activiteiten voor kwetsbare

doelgroepen (23%, landelijk 16%).

In toekomst meer aandacht voor gezondheid

In de gemeente Enschede is beperkt aandacht voor het organiseren van activiteiten voor gezondheid (14%) en voor werkgelegenheidsprojecten (14%). Wel zien redelijk wat verenigingen deze punten als aandachtspunten voor de korte of lange termijn. Verder valt op dat op dat bij alle thema's een relatief groot aantal verenigingen aangeeft dat deze niet van toepassing zijn, terwijl thema's zoals (sociale) veiligheid in principe bij elke vereniging van toepassing zijn.

Figuur 3.11 Betrokkenheid bij maatschappelijke thema's en/of projecten (% verenigingen, n=74)

3.5 Gezondheid

Helpt verenigingen volledig rookvrij

De helft van de sportverenigingen in de gemeente Enschede is geheel rookvrij (50%) en nog eens 39 procent is gedeeltelijk rookvrij (figuur 3.12). Kleine verenigingen (74%) en binnensportverenigingen (80%) zijn vaker geheel rookvrij dan grote (32%) en buitensportverenigingen (35%), die juist vaker gedeeltelijk rookvrij zijn (resp. 65% en 53%).

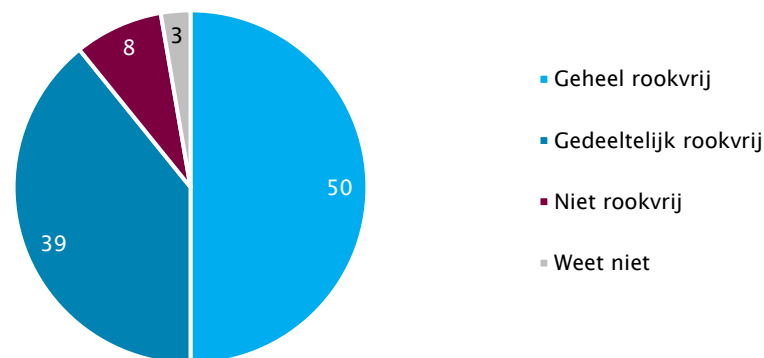
Van de verenigingen die niet of gedeeltelijk rookvrij zijn geeft 38 procent aan de aankomende twee jaar geheel rookvrij te willen worden. 41 procent wil dat misschien. Een op de tien van deze verenigingen is niet van plan de komende twee jaar rookvrij te worden.

Nog ruimte voor gezond aanbod in kantines

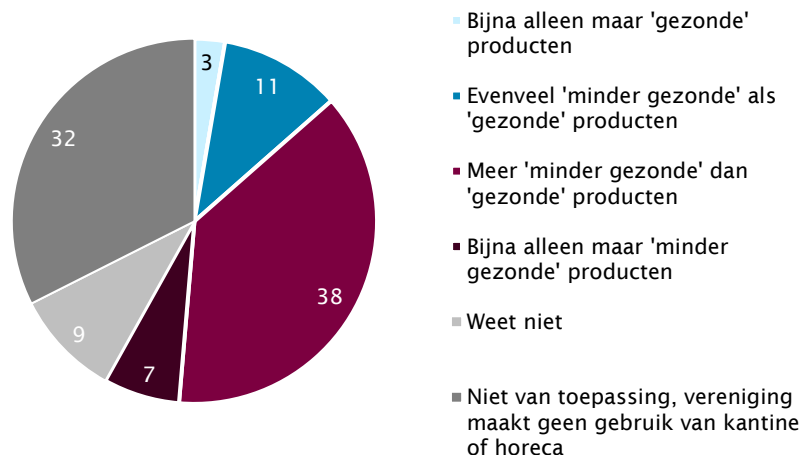
Op het gebied van gezonde voeding geeft 45 procent van de sportverenigingen aan dat het aantal ongezonde voedingsproducten de overhand heeft in de kantine (figuur 3.13). 14 procent geeft aan dat gezonde producten ten minste in dezelfde mate worden aangeboden als ongezonde producten.

Drie op tien verenigingen (die gebruik maken van horeca) zouden de komende twee jaar het aanbod in de kantine/horeca gezonder willen maken. De helft van de verenigingen wil dat misschien.

Figuur 3.12 Mate waarin sportverenigingen rookvrij zijn (% verenigingen, n=74)

Figuur 3.13 Verhouding gezond/minder gezond aanbod in horecagelegenheden bij sportverenigingen (% verenigingen, n=74)

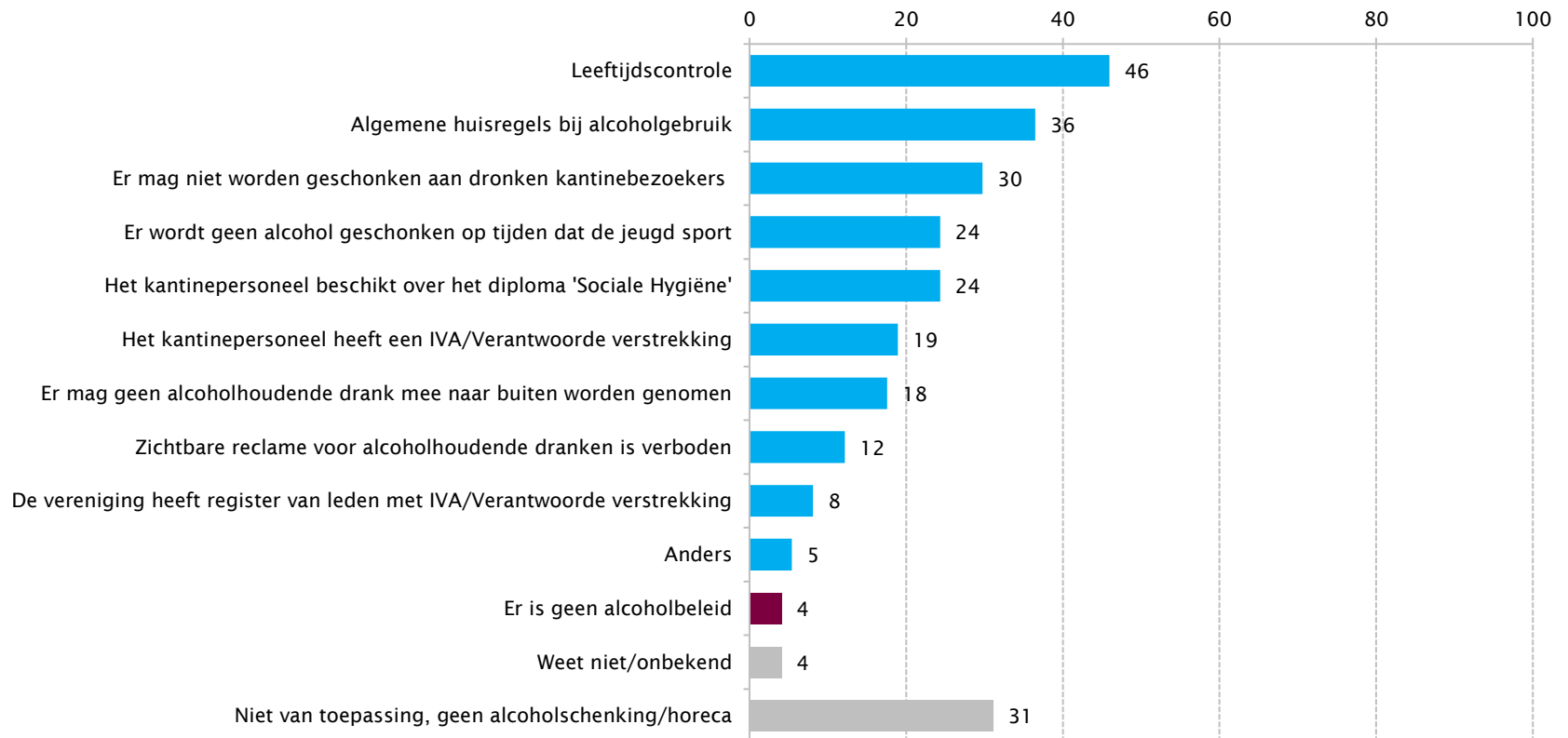

Bijna alle verenigingen hebben alcoholbeleid

Van de verenigingen met een eigen horecagelegenheid heeft een ruime meerderheid een alcoholbeleid. Slechts 4 procent van alle verenigingen zegt geen alcoholbeleid te voeren (figuur 3.14). Leeftijdscontrolle (46%) en algemene huisregels bij alcoholgebruik (36%) zijn de meest genomen maatregelen.

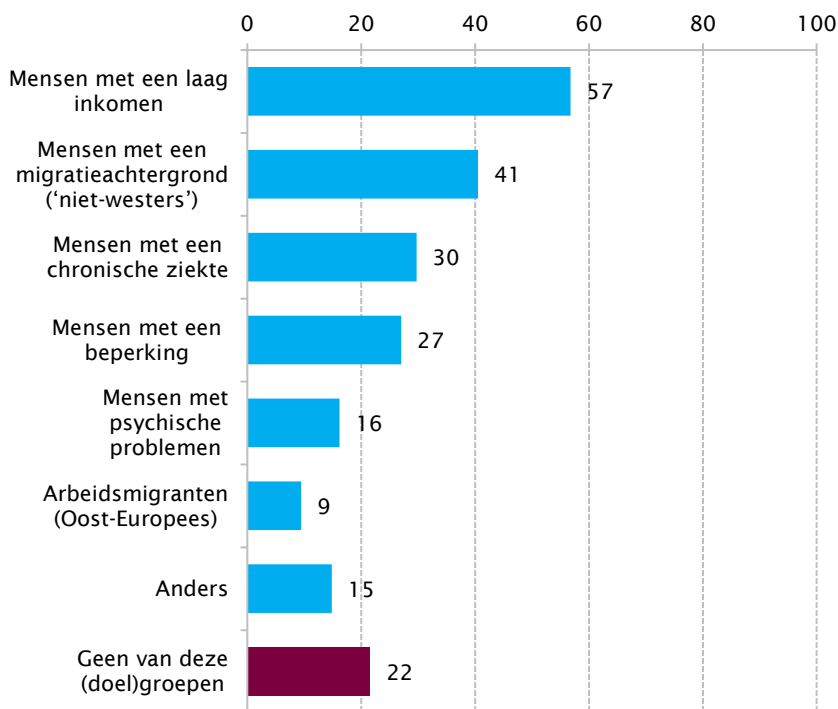
Figuur 3.14 Alcoholbeleid bij sportverenigingen (% verenigingen, meerdere antwoorden mogelijk, n=74)

3.6 Doelgroepen & inclusie

Bij meer dan de helft van de verenigingen zijn mensen met een laag inkomen actief (57%, figuur 3.15), bij vier op de tien verenigingen mensen met een migratieachtergrond (afkomstig uit 'niet-westerse' landen). Relatief weinig verenigingen hebben leden met psychische problemen of met een Oost-Europese migratieachtergrond. Eén op de vijf verenigingen geeft aan dat geen enkele van de genoemde doelgroepen actief is op hun vereniging.

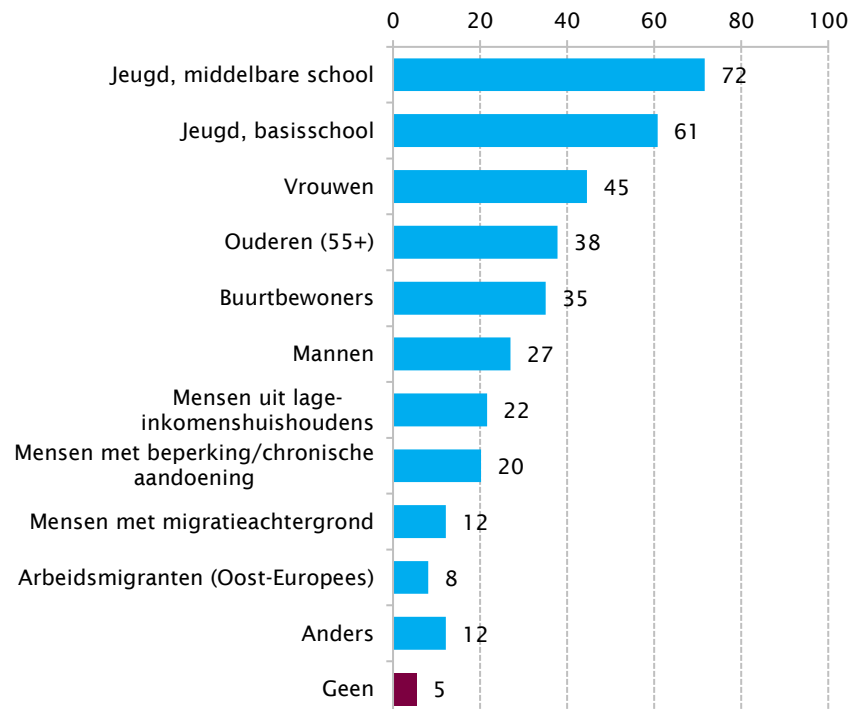
Figuur 3.15 Doelgroepen die sporten binnen de vereniging (% verenigingen, meerdere antwoorden mogelijk, n=74)

Veel belangstelling om specifieke doelgroepen te bereiken

Vrijwel alle verenigingen zouden bepaalde doelgroepen graag beter willen bereiken (95%, figuur 3.16). Met name middelbareschool- (72%) en basisschooljeugd (61%) zijn doelgroepen die veel verenigingen graag beter zouden bereiken (figuur 3.16). Verenigingen hebben minder ambitie als het gaat om het bereiken van doelgroepen met een relatief lage sportdeelname, zoals mensen met een migratieachtergrond (20%), arbeidsmigranten (12%) of mensen met een beperking (20%).

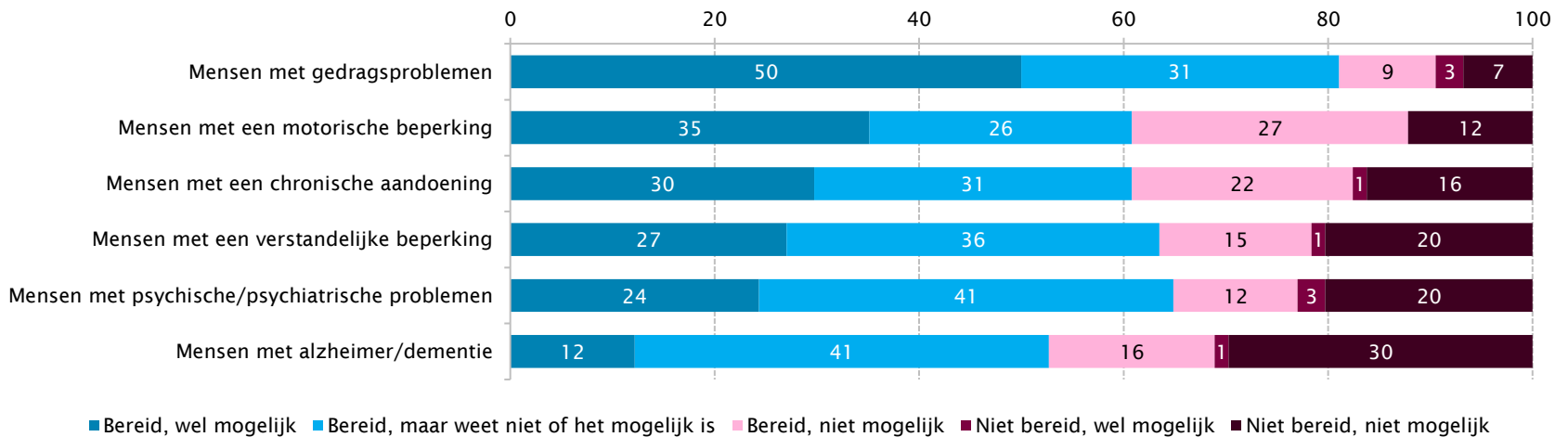
Figuur 3.16 Doelgroepen die verenigingen graag beter willen bereiken (% verenigingen, meerdere antwoorden mogelijk, n=74)

Veel bereidheid om mensen met beperking/psychische aandoening te laten sporten

Hoewel verenigingen relatief weinig mensen met een beperking of psychische aandoening in hun ledenbestand hebben en zij hier meestal niet specifiek op inzetten, zijn ze vaak wel bereid hen te laten sporten op de vereniging. Voor alle bevraagde beperkingen of psychische aandoeningen geeft ten minste de helft van de verenigingen aan dat zij hiertoe bereid zijn (figuur 3.17). Wel bestaat er vaak twijfel in hoeverre het praktisch mogelijk is om dit te verwezenlijken.

Figuur 3.17 Bereidheid en mogelijkheid om verschillende groepen op verenigingen te laten sporten (% verenigingen, n=74)

Helft verenigingen heeft discriminatiebeleid

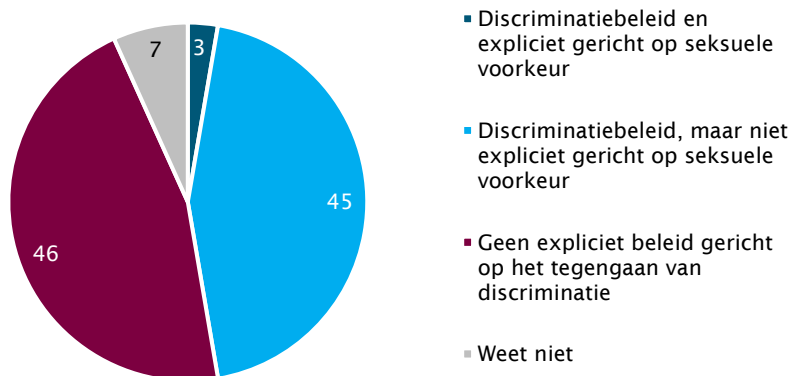
48 procent van de verenigingen heeft beleid gericht op het tegengaan van discriminatie (landelijk 30%, zie figuur 3.18). 3 procent richt het antidiscriminatiebeleid expliciet op seksuele voorkeur.

Teamsportverenigingen hebben vaker een antidiscriminatiebeleid (53%) dan verenigingen voor (semi-)individuele sporten (43%).

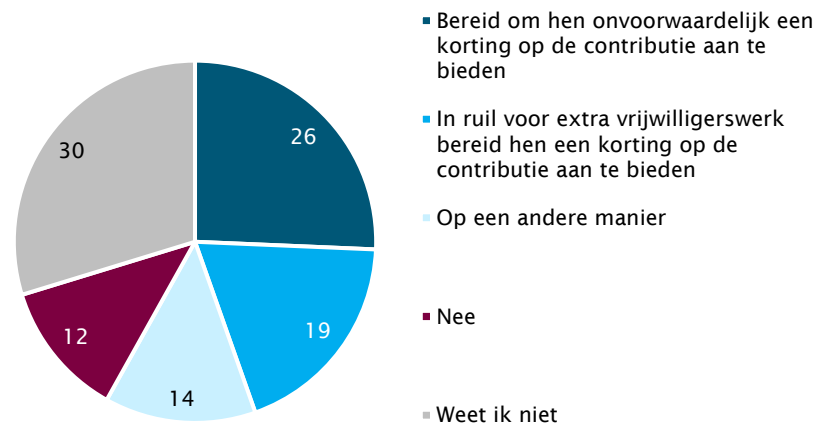
Meer dan helft verenigingen bereid tot financiële tegemoetkoming

Zes op de tien verenigingen zijn bereid om een financiële tegemoetkoming te doen voor jongeren tussen de 17 en 23 jaar die afkomstig zijn uit gezinnen met een laag inkomen. Een kwart van de verenigingen is bereid dit onvoorwaardelijk te doen (figuur 3.19), één op de vijf in ruil voor extra vrijwilligerswerk (19%). Bij de antwoordmogelijkheid ‘Op een andere manier’ geven verenigingen veelal aan dat er voor jeugd al een lagere contributie geldt en dat gekeken wordt naar maatwerk.

Figuur 3.18 Aanwezigheid beleid gericht op het tegengaan van discriminatie, al dan niet gericht op seksuele voorkeur (% verenigingen, n=74)

Figuur 3.19 Mate waarin verenigingen bereid zijn een financiële tegemoetkoming te doen voor jongeren uit lage-inkomensgezinnen (% verenigingen, n=74)

4. Vitaliteit

Door organisatiekracht en maatschappelijke oriëntatie te combineren wordt in beeld gebracht hoe vitaal verenigingen zijn. Een vitale vereniging is een organisatiekrachtige vereniging die maatschappelijk georiënteerd is. De matrix die wordt gevormd, kan een hulpmiddel zijn voor segmentatie van verenigingen en maatwerk bieden bij ondersteuning. Met de vitaliteitsindex zijn globaal vier soorten verenigingen te onderscheiden: de zogeheten kwetsbare verenigingen, maatschappelijke verenigingen, krachtige verenigingen en vitale verenigingen.

Eén op de vijf verenigingen kwetsbaar

Een derde van de verenigingen in de gemeente Enschede (33%) kan worden beschouwd als vitale vereniging (figuur 4.1) en scoort ‘goed’ of ‘voldoende’ op beide indexen. Deze verenigingen zijn krachtig in hun organisatie en zijn maatschappelijk georiënteerd. Landelijk kan een vijfde van de verenigingen (20%) als vitale vereniging worden beschouwd. Grote verenigingen (56%), verenigingen met een eigen accommodatie (45%) en buitensportverenigingen (41%) zijn het vaakst vitaal. Een op de vijf verenigingen scoort op zowel organisatiekracht als maatschappelijke

oriëntatie onder de maat (21%, landelijk 29%): dit zijn kwetsbare verenigingen. Kleine (37%) en binnensportverenigingen (28%) zijn het vaakst kwetsbaar.

Drie op de tien verenigingen behoren tot het segment krachtige verenigingen (29%, landelijk 41%). Deze verenigingen hebben voldoende organisatiekracht, maar zijn (nog) nauwelijks maatschappelijk georiënteerd. Deze verenigingen kunnen vitale verenigingen worden. Wanneer de organisatie goed en sterk is, hebben de verenigingen mogelijkheden om buiten de vereniging te kijken.

Eén op de vijf verenigingen is te benoemen als een maatschappelijke vereniging (22%, landelijk 10%): een vereniging die een maatschappelijke oriëntatie heeft, maar onvoldoende organisatiekracht. Deze verenigingen hebben kansen om vitale verenigingen te worden door de organisatiekracht te versterken. Zelf geeft 83 procent van de verenigingen aan zichzelf als een sterke vereniging te zien; slechts 12 procent vindt zichzelf niet zo sterk (niet in figuur).

Figuur 4.1 Matrix vitaliteit sportverenigingen (% verenigingen, n=74)

		Organisatiekracht			
		Onvoldoende	Matig	Voldoende	Goed
Maatschappelijke oriëntatie	Onvoldoende	0	5	7	3
	Matig	1	15	14	5
	Voldoende	7	10	22	4
	Goed	0	5	3	4

5. Conclusies

Organisatiekracht

Zes op de tien verenigingen in de gemeente Enschede zijn organisatiekrachtig. Zij zijn voldoende tot goed in staat hun sportaanbod te organiseren (57%). De overige verenigingen slagen daarin matig of onvoldoende (43%).

Accommodatie en kader vormen de grootste aandachtspunten voor sportverenigingen in Enschede. Met name de beschikbaarheid (nu en in de toekomst) van de accommodatie en het naar wens gebruik kunnen maken van de accommodatie vormen twee punten van zorgen. Vooral kleine verenigingen, binnensportverenigingen en verenigingen zonder eigen accommodatie lijken wat ontevreden over het aantal uren dat zij gebruik kunnen maken van de sportaccommodatie. De zorgen over de accommodatie zijn bij alle typen verenigingen in min of meer dezelfde mate aanwezig.

Bijna de helft van de verenigingen heeft onvoldoende trainers. Daarnaast heeft een derde één of meerdere vacatures op cruciale posities uitstaan. Een ruime meerderheid heeft geen plannen voor werving en behoud van vrijwillig kader.

Maatschappelijke oriëntatie

Verenigingen in de gemeente Enschede zijn relatief goed maatschappelijk georiënteerd in vergelijking met het landelijke gemiddelde. Bijna de helft van de verenigingen scoort voldoende of goed op maatschappelijke oriëntatie.

De score op maatschappelijke oriëntatie wordt voor een deel veroorzaakt doordat sommige verenigingen voornamelijk hoog scoren op maatschappelijke intentie. Aangezien er veel animo is voor sportstimuleringsprojecten, biedt dit kansen om de maatschappelijke intentie van verenigingen om te zetten in maatschappelijke activiteit. Tegelijkertijd heeft een derde van de verenigingen geen maatschappelijke intentie. Het zou goed zijn om te inventariseren op welke manier deze verenigingen bereid zijn om meer maatschappelijk actief te worden.

Vitaliteit

33 procent van de verenigingen in de gemeente Enschede kan worden beschouwd als vitale vereniging. Een op de vijf verenigingen scoort op zowel organisatiekracht als maatschappelijke oriëntatie onder de maat: dit zijn kwetsbare verenigingen. Dit zijn met name kleine- en binnensportverenigingen.

6. Aanbevelingen

Kansen vergroten voor kwetsbare verenigingen

Een kwart van de verenigingen blijkt op basis van dit onderzoek een kwetsbare vereniging te zijn. Om de vitaliteit van deze verenigingen te vergroten is het belangrijk om met deze clubs het gesprek aan te gaan over de specifieke problemen (organisatiekracht en maatschappelijke oriëntatie) en over de mogelijkheden om hun vitaliteit te vergroten. (Extra) inzet van een buurtsportcoach en/of verenigingsondersteuner kan bij deze verenigingen wenselijk zijn.

Aandacht voor beschikbaarheid accommodaties

Er zijn weinig verenigingen die accommodatie als een groot probleem ervaren, maar desondanks scoort ruim een kwart onvoldoende op het organisatiekrachtcriterium accommodaties. De verenigingen die aangeven dat het een zeer groot probleem is, geven aan dat het hun voortbestaan bedreigt. Een deel van de verenigingen maakt zich zorgen of de staat van de accommodatie wel toekomstbestendig is en of de accommodatie nu en in toekomst voldoende beschikbaar is. Aangezien met name kleine verenigingen, binnensportverenigingen en verenigingen zonder eigen accommodatie aanlopen tegen te weinig beschikbare uren en de kleine verenigingen ook het kwetsbaarst zijn, zou het goed zijn om te bekijken of voor deze verenigingen meer ruimte beschikbaar kan worden gesteld.

Kader ondersteunen bij het maken van plannen

Eén op de vijf verenigingen scoort onvoldoende of matig op het criterium kader. Meer dan de helft heeft een gebrek aan trainers, een derde heeft vacatures op cruciale posities. Aangezien er nauwelijks verenigingen zijn met een plan voor het werven en behouden van vrijwilligers, is het goed om verenigingen te stimuleren en te ondersteunen bij het maken en uitvoeren van een dergelijk plan. Mogelijk kan dit door een buurtsportcoach worden opgepakt. Dit sluit ook aan bij de relatief grote

interesse van verenigingen in samenwerken met een buurtsportcoach.

Maatschappelijke oriëntatie verbreden

Om de vitaliteit van sportverenigingen te verbeteren kunnen verenigingen ondersteund worden bij het verbeteren van hun maatschappelijke oriëntatie. De helft van de verenigingen in de steekproef is niet of matig maatschappelijk actief. Een deel heeft wel de intentie om actief te worden. In het gemeentelijk sportbeleid kan meer worden ingesprongen op de grote interesse in samenwerkingsverbanden, met name met maatschappelijke organisaties, en de belangstelling voor sportstimuleringsprojecten en het Sport-, beweeg- en leefstijlakoord.

Inzet op doelgroepen

Veel verenigingen geven aan dat de ontwikkeling van het ledenbestand voor hen een probleem is. Tegelijkertijd is de inzet op specifieke doelgroepen beperkt. Verenigingen zouden (gezamenlijk en samen met een buurtsportcoach) plannen kunnen maken voor hoe ze bepaalde doelgroepen beter kunnen bereiken. Er is namelijk redelijk wat interesse voor deelname aan sportstimuleringsprojecten. Als verenigingen zich op meer verschillende doelgroepen richten, kan de sportdeelname in de gemeente Enschede worden gestimuleerd. Deze nieuwe leden zijn ook potentiële nieuwe vrijwilligers. Daarnaast kunnen door samen te werken kosten, inkomsten en vrijwilligers worden gedeeld, bijvoorbeeld door gezamenlijk activiteiten te organiseren en de accommodatie gezamenlijk te gebruiken.

Bijlage 1 Responsoverzicht

Tabel B1.1 Responsanalyse sportverenigingen naar grootte vereniging

	Populatie*		Responsgroep*	
	Aantal	Percentage	Aantal	Percentage
T/m 100 leden	61	48	26	35
101 t/m 250 leden	38	30	26	35
Meer dan 250 leden	27	21	22	30
Totaal	126	100	74	100

* Op basis van gegevens van de gemeente Enschede.

Tabel B1.2 Responsanalyse sportverenigingen naar type sport

	Populatie*		Responsgroep*	
	Aantal	Percentage	Aantal	Percentage
Binnensport	53	42	26	35
Buitensport	53	42	35	47
Beide	20	16	13	18
Totaal	126	100	74	100

* Op basis van gegevens van de gemeente Enschede.

Tabel B1.3 Responsanalyse sportverenigingen naar accommodatie

	Responsgroep	
	Aantal	Percentage
Eigen accommodatie	47	64
Geen eigen accommodatie	27	36
Totaal	74	100

Berekening score organisatiekracht

Organisatiekracht bestaat uit vijf criteria: beleid, leden, kader, accommodatie en financiën. Elk criterium van organisatiekracht bestaat uit vragen van de MI Verenigingsmonitor waarop door verenigingen wordt gescoord. De verenigingen kunnen op elk criterium maximaal 100 punten behalen. Een onvoldoende wordt gescoord wanneer een vereniging minder dan 40 procent van de punten voor een criterium heeft gehaald. Een score 'matig' staat voor 40 tot en met 59 procent van het totaal aantal punten, een score 'voldoende' voor 60 tot en met 79 procent en een score 'goed' voor 80 procent of meer van de punten.

De totaalscores van alle vijf de criteria bepalen de totaalscore voor organisatiekracht, waardoor verenigingen op deze totaalscore maximaal 500 punten kunnen behalen. Deze totaalscore wordt vervolgens opnieuw ingedeeld in onvoldoende, matig, voldoende en goed, volgens de hierboven genoemde indeling.

Berekening score maatschappelijke oriëntatie

De maatschappelijke oriëntatie bestaat uit twee criteria: maatschappelijke intentie en maatschappelijk actief. Maatschappelijk actief staat voor de mate waarin verenigingen actief een maatschappelijke rol vervullen: wat ondernemen en organiseren verenigingen in het kader van een bredere maatschappelijke oriëntatie? Maatschappelijke intentie staat voor de houding van verenigingen ten opzichte van een actieve bredere maatschappelijke rol: zijn verenigingen van plan een bredere maatschappelijke oriëntatie op zich te nemen? Verenigingen kunnen op het criterium maatschappelijk actief maximaal 100 punten en op het criterium maatschappelijke intentie maximaal 70 punten behalen. Een onvoldoende wordt gescoord als een vereniging minder dan 40 procent van de punten

voor een criterium heeft gehaald. Een score 'matig' staat voor 40 tot en met 59 procent van het totaal aantal punten, een score 'voldoende' voor 60 tot en met 79 procent en een score 'goed' voor 80 procent of meer van de punten.

De scores op de beide criteria bepalen de uiteindelijke totaalscore op de index maatschappelijke oriëntatie. Dit betekent dat verenigingen maximaal 170 punten kunnen behalen. Deze totaalscore wordt vervolgens ingedeeld in dezelfde indeling van onvoldoende, matig, voldoende en goed.

Toelichting totaalscores

De totaalscores voor zowel organisatiekracht als maatschappelijke oriëntatie zijn een optelsom van de onderliggende criteria. Dit betekent dat een vereniging die een onvoldoende op de totale organisatiekracht haalt, niet per definitie op elk criterium een onvoldoende heeft behaald. Een vereniging kan drie keer een onvoldoende, één keer een voldoende en één keer een goed hebben gescoord.

Gemiddelde scores

De gemiddelde score staat voor het gemiddelde aandeel van het maximaal te behalen aantal punten. De gemiddelde score kan worden vergeleken met het geven van een cijfer: een gemiddelde score van 75 betekent dat verenigingen gemiddeld een cijfer van 7,5 scoren op dat criterium en daarmee een voldoende behalen (> 8 is een 'goed'). De gemiddelde score kan aanvullend werken bij de interpretatie van de scores.

www.mulierinstituut.nl

@mulierinstituut

(030) 721 02 20

mulier instituut